

[Перейти до змісту](#)

«БОЖЕ, СТОЇМО СОБОРНО ПЕРЕД ТВОЇМ ОБЛИЧЧЯМ І ДЯКУЄМО ЗА ДАР ДЕРЖАВИ ДЛЯ НАШОГО ВІЛЬНОГО НАРОДУ»

24.08.2023 р.

У День Незалежності в соборі Святої Софії в Києві відбулася екуменічна молитва за Україну за участю Президента України з дружиною. У молитві разом із представниками Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій взяв участь Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

Спільне моління розпочалося з молитви «Отче наш» у виконанні камерного хору. Відтак кожен з релігійних лідерів промовив свою молитву.

Блаженніший Святослав молився за Україну такими словами:

«Отче Вседержителю, Господи Сину єдинородний Ісусе Христе і Святий Духу! Єдине Божество та єдина Сило! Стоїмо сьогодні соборно перед Твоїм обличчям і дякуємо Тобі за дар свободи, незалежності, за дар держави

[Повернутися до змісту.](#) ▲

для нашого вільного народу. Отче, благаємо Тебе: збережи наш народ, благослови Україну, пошли Твоїх ангелів світла на допомогу й підтримку нашому воїнству, вчини наших воїнів воїнами миру, життя і свободи!

Господи, просимо Тебе: визволи полонених – всіх, хто перебуває у російському полоні, на окупованих територіях, зціли поранених, віднайди зниклих безвісти. Господи, поверни додому всіх розпорошених і розсіяних зі своєї Батьківщини цією війною!

Мати Божа, Нерушима Стіно, Київська Оранто, покривай своїм покровом наше правління, військове командування, воїнство, наш народ! Пресвята Богородице, виблагай у нашого Небесного Отця, Твого Сина і Духа Святого дар справедливого миру для нашої багатостраждальної Батьківщини! Амінь».

Опісля Президент Володимир Зеленський подякував представникам духовенства за їхні молитви та слова підтримки і привітав з Днем Незалежності України, побажавши «всім нам перемоги».

Завершилася молитва виконанням духовного гімну України «Боже великий, єдиний».

[Департамент інформації УГКЦ](#); світлини: president.gov.ua

«Боже, стоїмо соборно перед Твоїм обличчям і дякуємо за дар держави для нашого вільного народу»	1
Послання Преосвященного владыки Богдана з нагоди завершення переходу на григоріянський календар	4
Світ уже ніколи не буде таким, яким був до 24 лютого 2022 року	6
Патріарший собор УГКЦ в Києві: що треба про нього знати	9
З 1 вересня УГКЦ в Україні дотримуватиметься григоріянського стилю у відзначенні нерухомих свят	14
Війна Росії проти України 24.02.2022 – ? (випуск 36 хроніки війни)	16
«Церква в Україні стає місцем зустрічі людей більш ніж однієї нації», – владыка Максим Рябуха до представників «Церкви у потребі»	17
Зцілення ран війни – ключовий пріоритет УКУ	19
Умань: роковини Чортківської трагедії	29
«Українська молодь – Христові» стає Всецерковним патріаршим молодіжним рухом	31
Глава УГКЦ про руйнування собору в Одесі: «Це катастрофа – мати патріарха, який спочатку освятив храм, а потім благословив ракету, що його знищила»	33
ПОСЛАННЯ СВЯТІЙШОГО ОТЦЯ до III Всесвітнього дня дідусів, бабусь та людей похилого віку	34
З нагоди 1035-річчя Хрещення Русі-України Блаженніший Святослав закликав українців відновити хрещальні обіти	35
«Справжній порятунок прийде від Бога», – владыка Богдан Дзюрах у Мюнхені	36
Папа Франциск: нищити зерно, Божий дар, – це тяжка образа проти Всевишнього	39
Ніде сховатися від ракет. Миколаївським дітям потрібна допомога, аби повернутися до школи	40
Українська молодь прийшла на Хресну дорогу з Папою у вбранні з портретами вбитих росією українських дітей	47
36 років тому світ уперше почув голос «мовчазної Церкви»	48
Владыка Богдан Дзюрах: на СДМ українці є свідками страждання, а також надії	51
У Лісабоні українська молодь була огорнута підтримкою та заохоченням	58
Боже Вседержителю, Господи милосердя!	65

ПОСЛАННЯ ПРЕОСВЯЩЕНОГО ВЛАДИКИ БОГДАНА З НАГОДИ ЗАВЕРШЕННЯ ПЕРЕХОДУ НА ГРИГОРІАНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

22.08.2023 р.

Цим посланням прагну побажати усім душпастирям, богопосвяченим особам та улюбленим вірним мирянам нашого Апостольського Екзархату єдності у вірі, яка нехай виражається у нашому охочому та свідомому відзначенні християнських пам'ятних дат і церковних свят через активну участь всіх нас як улюблених дітей Божих у богослуженнях церковної спільноти. Такими словами звертається у своєму посланні з нагоди завершення переходу на григоріанський календар владика Богдан.

ПОСЛАННЯ ПРЕОСВЯЩЕНОГО ВЛАДИКИ БОГДАНА АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКЗАРХА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ВІЗАНТІЙСЬКОГО ОБРЯДУ В НІМЕЧЧИНІ ТА СКАНДИНАВІЇ ДО ДУХОВЕНСТВА, МОНАШЕСТВА І ВІРНИХ АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКЗАРХАТУ З НАГОДИ ЗАВЕРШЕННЯ ПЕРЕХОДУ НА ГРИГОРІАНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

«Церква твоя, Христе, взиває до тебе: Благослови, щоб цей новий церковний рік з вірою почати з надією провести і з любов'ю звершити те, що ти доручив їй у своєму божественному провидінні на спасіння всіх. Слава тобі!»
(Стихира на Вечірні Початку Індикта, тобто Нового року)

ДОРОГІ У ХРИСТІ!

З 1 вересня 2023 року Божого увесь наш Апостольський Екзархат для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, на основі Декрету Апостольського Екзарха від 22.04.2023 року Божого (Вих. АЕ-23/077), переходить на григоріанський літургійний календар.

Цей календар, як відомо, був названий так на честь папи Григорія XIII 4 жовтня 1582 року, врахувавши дані тогочасної астрономії, відкоригував так званий юліанський календар, запроваджений ще в дохристиянську епоху римським імператором Юлієм Цезарем. Поступово ця календарна реформа, з огляду на свою наукову обґрунтованість, огорнула рівно ж протестантські церковні спільноти та більшість православних народів.

Ми, проживаючи на теренах, де практично усі християнські Церкви і спільноти дотримуються григоріянського літочислення, відчували щораз то більше потребу цих змін задля кращої організації нашого церковного буття. Тож значна частина наших громад вже раніше за окремим дозволом Екзарха перейшла на григоріянський календар. Тепер же, починаючи від 1 вересня 2023 року, решта наших громад завершить цей процес і ми будемо спільно дотримуватися григоріянського календаря у відзначенні як рухомих (пасхальний цикл), так і нерухомих (осердям якого є Різдво Христове) літургійних свят, тим самим творячи єдність і гармонію єдиного Тіла Христового нашого Апостольського Екзархату.

Цей крок має на меті рівно ж вийти назустріч практичним потребам наших вірних, які тепер зможуть втішатися державними вихідними днями у країнах нашого поселення і тим самим святкувати наші церковні релігійні свята у парафіяльному та родинному колі, повністю дотримуючись Божих і церковних заповідей.

Ми також радіємо, що наша Церква-Матір в Україні зробила перший важливий крок на шляху оновлення літургійного календаря, запроваджуючи з 1 вересня 2023 року григоріянський календар у відзначенні нерухомих свят, та сподіваємося, що в недалекому майбутньому будуть зроблені наступні кроки задля довершення літургійної календарної реформи рівно ж в Україні.

При цьому варто наголосити, що для нас, християн, важливими є не так певні вибрані чи встановлені церковною владою дати відзначення свят, як набагато більше – зміст цих наших християнських свят, їхнє духовне наповнення, яке сприяє нашому преображенню у Святому Дусі і нашому щораз то більшому єднанню з Христом Ісусом – нашим Воскреслим Спасителем і Господом.

Як зазначив Отець і Глава УГКЦ: «Головне – не згадування старих дат свят чи запам'ятовування нових, а – заглиблення в їх сенс, осмислення того, що вони означають, чому ми їх вшановуємо. Бо ж відзначення літургійних свят є не тільки щорічним спомином минулих подій, від яких нас відділяє певний часовий проміжок. Святкуючи Різдво Христове чи Богоявлення, Пасху Господню чи Пресвяту Тройцю, ми силою і діянням Святого Духа стаємо їх активними учасниками, маємо нагоду їх пережити та преобразитися в них! Тож істинність християнського свята залежить не від зовнішніх чинників: астрономічних феноменів Сонця або Місяця, від звичаю або чийогось приватного рішення, – а від чинників внутрішніх. Свято настає тоді, коли його святкує Церква Христова і коли вона, як Господня наречена, взиває в молитві, разом з нами, до свого Небесного Жениха, встановивши за натхненням Святого Духа відповідний день і час. Це момент, коли, за словами Івана Богослова, "і дух і наречена говорять: Прийди! І хто чує, нехай каже: Прийди! Хто спраглий, нехай приходить; хто бажає, нехай бере воду життя даром" (Одкр. 22, 17)».

(з Пастирського послання Блаженнішого Святослава до вірних УГКЦ про оновлення церковного календаря, 14.08.2023).

Тож цим посланням прагну побажати усім душпастирям, богопосвяченим особам та улюбленим вірним мирянам нашого Апостольського Екзархату єдності у вірі, яка нехай виражається у нашому охочому та свідомому відзначенні християнських пам'ятних дат і церковних свят через активну участь всіх нас як улюблених дітей Божих у богослуженнях церковної спільноти, через єднання з Господом Ісусом у Святому Дусі у молитовній єдності з Пресвятою Богородицею і усіма Святими, пам'ять яких спогадуємо у нашому літургійному календарі.

Нехай на цьому новому етапі нашого церковного життя супроводжує нас Пресвята Богородиця – Мати Божої Неустанної Помочі, а благодать Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа, і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа нехай буде з усіма вами!

† Богдан
Апостольський Екзарх
Дано в Мюнхені

при Катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці і св. Андрея Первозванного
дня 22 серпня 2023 року Божого, у свято св. апостола Матія

СВІТ УЖЕ НІКОЛИ НЕ БУДЕ ТАКИМ, ЯКИМ БУВ ДО 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

(Звернення до спільноти УКУ з нагоди Дня Незалежності)

23.08.2023 р.

Надходить тридцять друга річниця Незалежності України – і друга, яку зустрічаємо в умовах повномасштабної війни Росії проти України. Справдилися передбачення минулих поколінь борців за волю нашої держави: Росія мирно Україну не відпустить. І водночас здійснилися їхні найоптимістичніші мрії, оскільки 1991 року Україна зробила свій вибір і зараз жертівністю своїх захисників і захисниць щодня його підтверджує.

Виставка підбитої російської військової техніки на Хрещатику у Києві, 24.08.2023 р.
Світлина: Владислав Мусієнко / Reuters /

Це вибір про свободу і гідність сорока мільйонів людей, про їхнє покликання і водночас спроможність побудувати країну, в якій будуть гарантовані верховенство права і наші національні, релігійні та культурні права. Це – вибір усього народу, а не тільки Президента, Парламенту чи політичних еліт. І ми цей вибір обов'язково захистимо.

Водночас обставини цієї війни дають підстави стверджувати, що Україна є сьогодні однією з особливих «акупунктурних точок» планети, яка чинить великий вплив на стан усього людства.

Ось чому Незалежність України стала не тільки цінністю для українців, а й внеском у безпеку і життєстійкість демократії в усьому світі. Ведучи боротьбу за свою Незалежність, Україна також переформатовує увесь геополітичний простір, духовно преображає «східну легеню» [св. Іван-Павло II] і закладає передумови нової архітектури міжнародної безпеки. Велич цієї місії відповідає величчю жертви, яку платить наш народ, і це накладає на нас обов'язок не змарнувати духовний капітал цієї жертви.

«Парад» знищеної російської техніки на Хрещатику, 21 серпня 2023 року
Світлина: Суспільне / Нікіта Галка

Кожна війна робить поняття «мобілізації» звичним і буденним. Проте йдеться не лише про військову мобілізацію. Врешті-решт, перш ніж наші захисники отримали свої повістки, відбулась одномоментна духовна мобілізація всього народу. І сталася вона не з чийогось наказу, а з волі Святого Духа.

Це Він вручав Свої «повістки» мільйонам волонтерів – і все це добре пам'ятає спільнота УКУ, яка в перші ж дні повномасштабної навали перетворила приміщення нашого Університету на активний «вулик» натхненного волонтерства. Подальший хід війни неминуче вніс корективи у форми нашого громадянського активізму, але нестерпна тривалість цієї війни і фронтові труднощі не сміють применшити нашу віру в перемогу і нашу готовність її наближати.

Біля знищеної військової техніки російського агресора, Київ, Хрещатик, 24.08.2023 р.
Світлина: Ercin Erturk / Anadolu Agency /

Отож, дорогі наші друзі й колеги, ми сьогодні не лише вітаємо вас із Днем нашої Незалежності, а й запрошуємо вас до активного і свідомого преображення нашої країни.

**Світ уже ніколи не буде таким, яким був
до 24 лютого 2022 року. Відтак і ми не сміємо
залишатися такими, якими були тоді.**

Наше спільне завдання – пережити метаною [переміну серця], бо лише в цьому випадку нам під силу буде зробити нашу Незалежність плідною і життєдайною.

Від імені ректорату УКУ – д-р Тарас Добко, ректор

ПАТРІАРШИЙ СОБОР УГКЦ В КИЄВІ: ЩО ТРЕБА ПРО НЬОГО ЗНАТИ

Патріарший собор Воскресіння Христового в Києві – головна святиня УГКЦ, яка височить на лівому березі Дніпра. Його важливість та актуальність для Церкви й усього українського народу неоціненна, адже за 10-річчя він щодня стає все вагомим у житті кожного греко-католика. Патріарший собор Воскресіння Христового – продовження великих зусиль багатьох поколінь українців та один із виявів духовного відродження Української Греко-Католицької Церкви.

ВИДИМИЙ ЗНАК ЄДНОСТІ Й СОБОРНОСТІ УГКЦ

Будівництво головної греко-католицької святині розпочалося 27 жовтня 2002 року. Саме тоді блаженніший Любомир Гузар, тогочасний Глава УГКЦ, освятив наріжний камінь. Цей день був надзвичайно важливим для всіх греко-католиків світу – він став початком історії Патріаршого собору Воскресіння Христового.

Цього року минає 10 років відколи теперішній Глава УГКЦ Блаженніший Святослав освятив Патріарший собор у Києві, що єднає вірних українців із усіх куточків світу. Ця подія відбулася 17–18 серпня 2013 року з нагоди 1025-річчя Хрещення Русі-України. На прощу тоді прибуло понад 20 тисяч прочан і понад 700 священників.

«Як серцем християнського Єрусалиму є храм Гробу Господнього, так і цей новоосвячений храм Воскресіння Христового буде серцем нашої Церкви, воскреслої до нового життя на цих благословенних землях. Цей собор є видимим знаком єдності і соборності нашої Церкви – як в Україні, так і далеко поза її межами. Ми будували його усі разом – цеглинками і жертвами», – промовив Блаженніший Святослав у день освячення.

МІСЦЕ СПОЧИНКУ ЛЮБОМИРА ГУЗАРА

Унікальним місцем у соборі є крипта, де покоїться блаженніший Любомир Гузар. Відвідуючи храм, віряни, зокрема прочани, не оминають стежки до неї. Молитва в цьому місці важлива для собору і Церкви, адже світлої пам'яті блаженніший Любомир під час зведення наголошував, що Патріарший собор – це храм кожного, який єднає:

«Люди будуть сюди приїздити на прощі. Віряни будуть збиратися не лише, щоби дивитися на храм, але і молитимуться у ньому. Кожен, хто прийде, зможе сказати: "Це мій храм". Це наш храм, це місце нас єднає».

Окрім цього, унікальний собор і престолом із чистого білого мармуру, у якому закладено мощі 12 апостолів: св. Йосафата Кунцевича, свщмч. Миколи Чарнецького і двох пап – Мартина і Климента, які свого часу ступили на українську землю.

«Таке поєднання святих в одному престолі не лише символічне, а й духовно важливе для тих, хто усвідомлює, що таке собор», – стверджує владика Йосиф Мілян, будівничий собору.

«ПАТРІАРША КРИЇВКА»

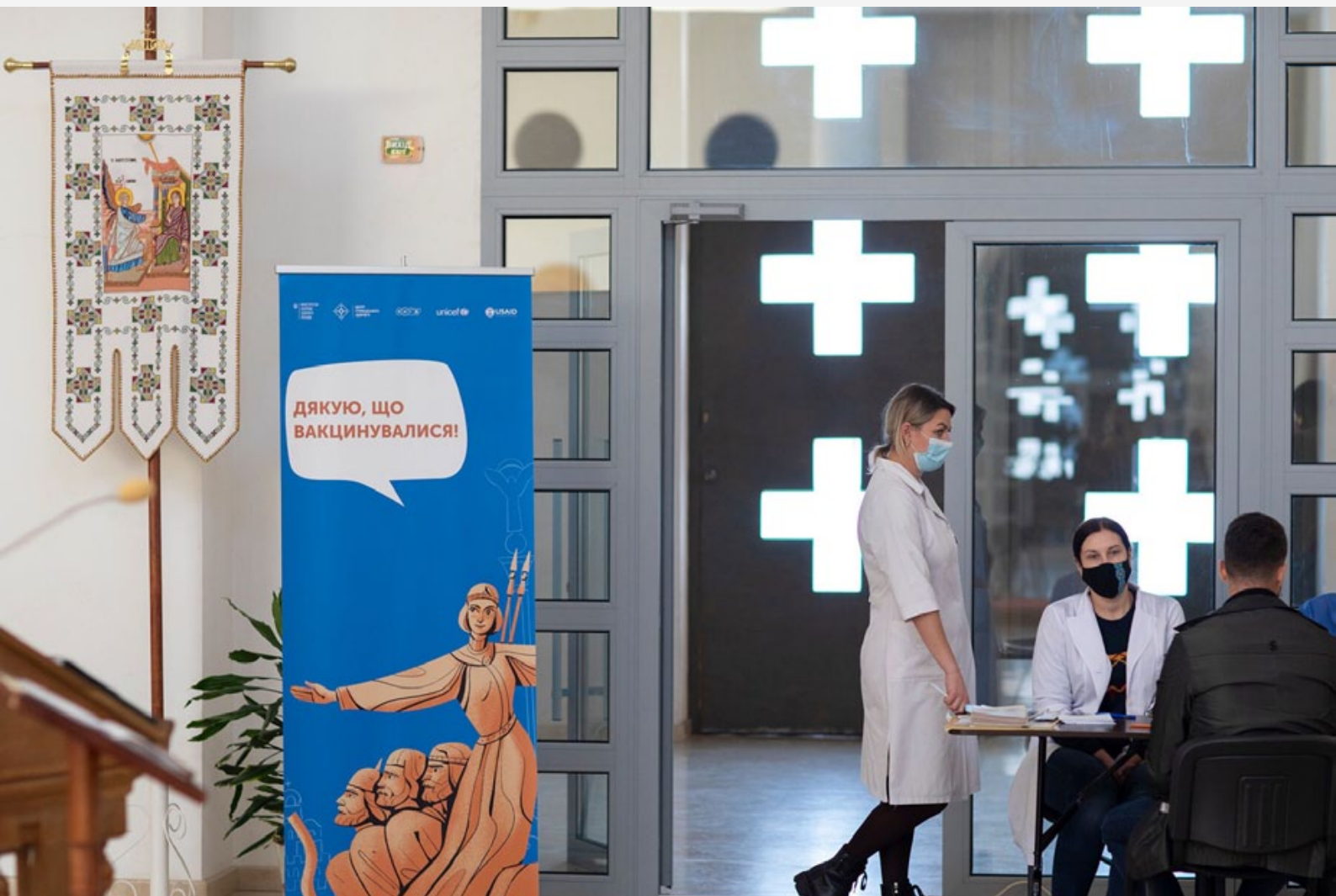
У наш час Патріарший собор Воскресіння Христового стає духовним і культурним центром української нації. У складні часи для українського народу святиня УГКЦ стає прихистком для кожного, хто потребує. Лише за три місяці після освячення в підвалах собору переховувалися учасники Революції Гідності, був організований шпиталь для лікування покалічених, тут служили Панахиду за загиблими на Майдані героями Небесної сотні. Цей період увійшов в історію собору під назвою [«Патріарша криївка»](#).

З 1 грудня 2013 року в підвальних приміщеннях Патріаршого собору Воскресіння Христового почали приймати учасників Майдану з усіх українських міст. У храмі не лише цілодобово молилися за Україну, а й надали прихисток понад 5 000 майданівцям. Одночасно тут могли ночувати близько 600 мітингувальників, яких волонтери забезпечували всім необхідним для сну, теплим одягом. Окрім цього, у соборі для відвідувачів постійно працювала кухня. Більшість харчів – пожертви небайдужих, але існував і свій фонд, який за час роботи зібрав близько 40 000 гривень.

ПРОСТІР РЯТУНКУ ЖИТТЯ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

У 2020–2021 роках собор став центром спільної молитви глобальної спільноти Церкви за посередництвом прямих трансляцій «Живого телебачення» і простором порятунку людського життя під час пандемії Covid-19. У храмі не лише дотримувалися всіх санітарних вимог, але й відкрили пункт вакцинації. Патріарший собор Воскресіння Христового в Києві став першим храмом Української Греко-Католицької Церкви, де на прохання Міністерства охорони здоров'я України від 7 листопада 2021 року медпрацівники вакцинували від Covid-19 всіх охочих.

«Зараз Україна переживає пік пандемії... Є чотири правила, як справді можна послужити життю сьогодні. Перше – не боятися приймати вакцини, друге – носити маски, тримати соціальну дистанцію та мити руки. Ми отримали певне прохання від Міністерства охорони здоров'я, щоби так, як обіцяли колись на початку пандемії, відкрити наші храми і монастирі, щоб можна було там, де є потреба, організувати центри вакцинації», – зазначав тоді Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

НАДІЙНЕ УКРИТТЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

У 2022 році в Україні розпочалася повномасштабна війна – Київ був оточений російськими військами. У той час, за словами Блаженнішого Святослава, Патріарший собор став «Ноевим ковчегом». Українці почали шукати порятунку в церкві, тож підвалини собору стали притулком для сотень осіб.

«З 24 лютого до початку квітня осіб 30–40 жили в підвалі собору постійно, – пригадує о. Ніканор Лоїк. — Найбільше було людей, коли комендантська година тривала 2–3 дні. Близько 500 осіб було в соборі в перші дні повномасштабного вторгнення. Зворушливим є те, що в нас знаходили прихисток не тільки люди, але також і собачки, котики, крилики та хом'ячки».

«Першою, спонтанною реакцією 24 лютого було рятувати людей і їхнє життя. І цікаво, що люди теж почали шукати порятунку саме в церкві. Наш Патріарший собор Воскресіння Христового перетворився на великий прихисток, – зазначає Глава УГКЦ.

— І ми тоді розуміли, що маємо відповідальність за той народ, за тих людей. Ми тоді намагалися їх нагодувати, зігріти, забезпечити медикаментами, намагалися їх підтримати на дусі».

СИМВОЛ НАДІЇ ТА ВІРИ У МАЙБУТНЄ

Патріарший собор УГКЦ виявився незамінним духовним центром для вірян та всього українського народу. За 10 років цей храм став не лише місцем молитви, а й символом єдності, надії та віри в майбутнє. Він став місцем, де можна знайти фізичний і духовний прихисток, відчутти підтримку. Молитва тут стала джерелом сили й віри в тяжкі моменти, допомагаючи народові подолати труднощі та зберігати оптимізм.

За час існування Патріарший собор Воскресіння Христового став своєрідним світлом у темні часи, джерелом натхнення та місцем зустрічі для всіх, хто шукає духовну спільноту й розслаблення душі.

З нагоди 10-річчя від дня освячення Глава УГКЦ Блаженніший Святослав запрошує кожну єпархію та екзархат УГКЦ в Україні й усьому світі впродовж року здійснити паломництво до Патріаршого собору Воскресіння Христового в Києві.

Підготувала Віра Вальчук, [Департамент інформації УГКЦ](#)

З 1 ВЕРЕСНЯ УГКЦ В УКРАЇНІ ДОТРИМУВАТИМЕТЬСЯ ГРИГОРІАНСЬКОГО СТИЛЮ У ВІДЗНАЧЕННІ НЕРУХОМИХ СВЯТ

14.08.2023 р.

Оновлюючи Літургійний календар, Церква втілює в життя те, що назріло давно. Про це мовиться у [Пастирському посланні](#) Блаженнішого Святослава до вірних УГКЦ про оновлення церковного календаря.

«Відтепер, – наголошено в посланні, – УГКЦ в Україні, починаючи з 1 вересня 2023 року Божого, у відповідь на знаки часу дотримуватиметься григоріанського стилю у відзначенні нерухомих свят, які ми обчислюємо за астрономічним сонячним календарем. Дні рухомих свят, які підраховують за місячним календарем, зберігаються згідно з теперішньою Пасхалією – ми очікуємо на те, що невдовзі всі християнські Церкви встановлять спільний осучаснений спосіб визначення дати Пасхи».

«Віримо, що календарна реформа сприятиме єднанню вірних нашої Церкви в Україні та за її межами, адже більшість наших закордонних епархій та екзархатів уже раніше впровадили новий стиль. А завдяки тимчасовому збереженню старої Пасхалії, принаймні для наших потреб в Україні, ми зможемо пережити і надалі Святу Пасху та пов'язані з нею літургійні ритми одночасно з православними братами», – йдеться у посланні.

Як пише Предстоятель у посланні, календарні дискусії вирували в Україні ще в XVI—XVII ст. На початку XX ст. почався процес переходу на григоріанський календар поодиноких громад нашої Церкви за кордоном, але в Україні він із різних причин був зупинений.

І ось в останні роки полеміка відновилася. Стало очевидним, що юліанський календар втратив свою роль виразника нашої ідентичності та запобіжника асиміляції, натомість становить у цій царині перешкоду і проблему.

«Щоб зберегти самобутність Київського християнства в сучасному світі, його богословську і літургійну, духовну і канонічну традиції, ми потребуємо їх справжнього і всеохопного оновлення та оживлення, а не імітації та закріплення»,

– наголошує Блаженніший Святослав.

Саме з цією метою, зазначено в документі, Архиерейський Синод УГКЦ в Україні вирішив у лютому 2023 року запровадити з 1 вересня 2023 року календарну реформу.

«Саме зараз настав слушний історичний момент для нашого літургійного навернення, для осучаснення нашої проповіді і обнови життя з віри в Христове Євангеліє через богослужбовий вимір нашого церковного буття», – сказано в документі.

Предстоятель нагадує, що в літочисленні Церква не створювала власних систем і методів, а послуговувалася досягненнями науки.

Водночас наголошено, що оновлення церковного календаря не повинно стати лише механічним зміщенням дат на 13 днів. Церква прагне, щоб разом зі зміною календаря змінювалися і ми.

«Постійний заклик Христа до покаяння – переосмислення всього свого життя – актуальний тепер як ніколи. Не біймося вдосконалюватися, особливо коли йдеться про зростання у вірі! Бо лише в такий спосіб ми зможемо стати справжніми християнами, покликаним яких є щоразу краще втілювати свою віру в сьогодні», – переконує Глава Церкви.

Департамент інформації УГКЦ

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
сміливість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

24.02.2022 – ?

(випуск 36 хроніки війни)

Автор: Александер Малаховський

«ЦЕРКВА В УКРАЇНІ СТАЄ МІСЦЕМ ЗУСТРІЧІ ЛЮДЕЙ БІЛЬШ НІЖ ОДНІЄЇ НАЦІЇ», – владика Максим Рябуха до представників «Церкви у потребі»

18.07.2023 р.

Єпископ-помічник Донецького екзархату Максим Рябуха, СДБ, часто об'їжджає свою єпархію, щоб відвідати всіх і кожного. Він просить про молитву, особливо за тих, з ким не може зустрітися особисто через окупацію чи викрадення.

Донецький екзархат, найсхідніша греко-католицька церковна структура України, наразі не має доступу до значної частини своєї території. Луганська область майже повністю окупована, Донецька та Запорізька області окуповані частково, Дніпропетровська область піддається щоденним обстрілам, а осідок єпархії був тимчасово перенесений з Донецька до Запоріжжя через війну, яка розпочалася в цих регіонах у 2014 році. Про це розповідає офіційний [сайт](#) Благодійної організації «Допомога Церкві у потребі».

До листопада 2022 року на окупованих територіях продовжували діяти кілька католицьких парафій та монастир Отців редемптористів, але в середині листопада двоє отців редемптористів – **о. Іван Левицький, ЗНІ, та о. Богдан Гелета, ЗНІ**, один з яких страждає на важку форму цукрового діабету, були заарештовані російськими військами і досі утримуються у невідомому місці.

«Незважаючи на молитви, протести та намагання Католицької Церкви зв'язатися з відповідальними особами, з'ясувати ситуацію зі священниками, до сьогодні немає жодної звістки про них», – розповідає єпископ-помічник Максим Рябуха.

Єпископ попросив, щоб благодійна організація «Допомога Церкві в потребі» (ACN) продовжувала просити всіх добровольців та друзів молитися за якнайшвидше звільнення о. Івана Левицького та о. Богдана Гелети.

Реколекції для священничих родин Донецького екзархату у 2021 році

Під час візиту до міжнародної штаб-квартири організації у Німеччині єпископ-помічник засвідчив, що самотність є ознакою цього часу на окупованих територіях. Владика Рябуха каже, що хоче бути «духовним батьком не лише вільно доступної частини екзархату, але й цілого регіону», для чого його призначено єпископом у листопаді 2022 року, тому намагається «особисто зустрічатися з людьми і давати їм матеріальну допомогу та духовну силу».

Від початку свого єпископського служіння, у грудні 2022 року, завдяки автомобілю, наданому «Допомогою Церкві у потребі», владика Рябуха проїхав 50 000 кілометрів, щоб відвідати довірених йому людей і розділити їхню долю, особливо зміцнюючи тих, хто живе близько до лінії фронту, приносячи їм знаки того, що Церква все ще жива.

Духовенство було вигнане з окупованих територій на початку війни, і «сьогодні там немає жодного священника екзархату», – сказав єпископ. Католики, які проживають на окупованих територіях, можуть молитися і брати участь у Службі Божій лише через соціальні мережі.

Єпископ-помічник пояснює, що завдяки щедрій підтримці, яку надає благодійна організація, і можливості ділитися нею з іншими в цій ситуації війни, *«Церква в Україні стає місцем зустрічі людей більше ніж однієї нації. Це підкреслює суть бути разом: дружба не означає однаковий спосіб мислення чи бачення речей, але бути другом означає жити разом, дозволяючи іншій людині бути собою, зі своєю культурою, історією та переконаннями».*

У Донецькому екзархаті про це свідчать дуже конкретні приклади. Єпископ пригадує, як відвідав двох літніх людей в одному будинку, які не були членами однієї сім'ї: коли літня жінка втратила будинок через бомбардування, дідусь по сусідству відчинив їй двері і розділив з нею свій дім.

«Церква створила соціальні центри для дітей, сімей, людей похилого віку, куди приходять люди різних конфесій. Під час війни не треба думати, в якій формі є Бог, це час для спільної молитви та спілкування», – каже єпископ.

Будучи селезіянином і присвятивши все своє служіння вихованню молоді до того, як стати єпископом Донецького екзархату, Максим Рябуха закликає свою паству брати приклад з молодих людей. «Молодь не перестає мріяти і не піддається втомі, і це є для нас натхненням», – каже єпископ, висловлюючи свою вдячність і впевненість.

Варто зазначити, що від початку війни благодійна організація «Допомога Церкві у потребі» підтримала Церкви обох католицьких обрядів в Україні, реалізувавши 353 проекти на загальну суму понад 10 мільйонів євро. Католицька Церква, в свою чергу, надає важливі послуги суспільству, даруючи нову надію багатьом людям.

Переклад з англійської мови Пресслужби Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

ЗЦІЛЕННЯ РАН ВІЙНИ – КЛЮЧОВИЙ ПРІОРИТЕТ УКУ

21.07.2023 р.

У чому секрет щастя? Чому в житті важливі такі якості, як вдячність і смирення? Ці питання у своїй докторській праці досліджував герой нашого інтерв'ю – математик за освітою та філософ за покликанням – новообраний ректор Українського католицького університету Тарас Добко.

24 червня Тарас Добко був обраний ректором УКУ. Він став першим мирянином на чолі Українського католицького університету з часу його заснування митрополитом Андреем Шептицьким.

«Якимось чином УКУ став моєю монографією: ріст університету, його будівництво – сюди пішли мої зусилля... І мені потрібно щодня вчитися тому, що означає бути на чолі такої інституції як УКУ, яка це відповідальність, які виклики, благословення, нагоди і мрії можуть бути», – ділиться ректор.

Ми розпитали в Тараса Добка про дитинство, школу, захоплення математикою та філософією, а також про воєнні виклики перед УКУ та українською освітою загалом. Про свій шлях в університеті, дослідження щастя, візію майбутнього, за що по-доброму заздять УКУ? – читайте в інтерв'ю з новообраним ректором Українського католицького університету доктором філософії Тарасом Добком.

Я ІДУ НАВЧАТИСЯ ФІЛОСОФІЇ

Я міг народитися в Донецьку. Після того, як тато закінчив «Львівську Політехніку», його, як і інших випускників, скерували на місце роботи. Так він потрапив у Донецьк, де вони з мамою прожили досить довго. Незадовго до мого народження вирішили повернутися до Львова.

У дитинстві мене завжди вабила вулиця, багато вільного часу проводив там. Попри непрості часи, я не піддавався на тиск «крутизни» вулиці. У родині в нас не було яскравого релігійного виховання, однак пізнання Бога і перший катехизм ми з сестрою отримали саме через любов батьків.

Навчався у 51-й школі імені Івана Франка, на початку вул. Кульпарківської. У школі страждав синдромом відмінника, потім це переросло в синдром перфекціоніста (усміхається). Дуже любив математику. Тому не було жодних сумнівів, що моє навчання в університеті буде пов'язане з математикою. Вибір випав на Львівський національний університет імені Івана Франка, механіко-математичний факультет, який був одним із тих, де практично не було корупції, і куди можна було вступити власними силами.

Президент УКУ, владика Борис Гудзяк, отець Богдан Прах та Тарас Добко під час засідання Сенату

Навчаючись в ЛНУ, ми у 90-му році стали учасниками з'їзду «Українська молодь Христові». Тоді ж у моєму житті відбулася знакова зустріч в студентському клубі університету з Борисом Гудзяком. Після цього ми з друзями вирішили створити християнський студентський клуб, до якого входили студенти з різних університетів. Це був клуб самопросвіти – ми збиралися, молилися, читали Святе Письмо, гаряче дискутували. Серед нас не було тоді священника, бо Церква щойно виходила з підпілля, і отців взагалі було мало.

Університет закінчив у 1993 році. Після здобуття диплома спеціаліста планував вступати в аспірантуру одного з науково-дослідних інститутів

у Львові. Склав два іспити на відмінно, попереду був останній. Але в той час прийшло запрошення від професора Дам'яна Федорики [американський і український філософ-персоналіст – ред.], з яким познайомився двома роками раніше. Він запропонував продовжити вивчати філософію на магістерських студіях у Ліхтенштейні, а далі – докторантські студії. Тож я вже не складав останнього іспиту в аспірантуру і сказав батькам: «Я їду навчатися філософії».

ВІРА ВІД СВІДЧЕННЯ

Моїм каталізатором до життя у вірі стали люди. Апостол Павло говорить, що віра – від слухання. Можна також сказати, що віра – від свідчення.

Думаю, що кожен із нас має батьків у вірі, може назвати на ім'я ту людину чи людей, які спонукали до віри. Для мене такими людьми були професор Дам'ян Федорика, був і є владика Борис Гудзяк. Також це люди, з якими я ніколи наживо не зустрічався – Гілберт Честертон, Клайв Льюїс, Джон Толкін [англійські письменники, які у своїх творах відстоювали християнську віру або ж зверталися до християнських основ, – ред.]. У ті роки я почав знайомитися з ними та відкривав для себе християнство, Бога, ті дива, які присутні в нашій вірі: диво Воплочення, приходу Бога на землю і перебування з людьми, спасіння, страждання, смерть заради людей, Воскресіння. Я думаю, що всі ці речі склалися в таке запрошення, на яке я був готовий тоді відповісти. [...]

Закладення капсули під будівництво студентського містечка УКУ, 2010 рік. На світлині: Блаженніший Любомир Гузар, о. Борис Гудзяк, о. Богдан Прах, о. Святослав Шевчук

ЛЬВІВСЬКА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ – УКУ

Багато з тих, хто працює в УКУ вже чимало років, потрапили сюди завдяки владиці Борисові. Ми також відгукнулися на його запрошення, повірили в ідею відновлення Львівської богословської академії (ЛБА), захопилися тим, що в її основі: засадами, принципами, цінностями. Моя перша зустріч з владикою Борисом відбулася в 1990 році у Львові. У 1996 році владику Бориса приїхав в академію у Ліхтенштейн і розповідав про Львівську богословську академію. Наголошував, що нас чекають в Україні. І ми ніколи не сумнівалися, що повернемося в Україну. Нашим завданням було вирости, професійно вдосконалитися, стати філософами і повернутися на Батьківщину, аби тут була не лише марксистсько-ленінська філософія, а й притомна християнська філософія.

Спочатку я працював у ЛБА викладачем-погодинником за сумісництвом, читав курси з філософії пізнання, філософії релігії, філософії любові, вступу до філософії. Паралельно викладав на ще кількох церковних програмах: в Катехитично-педагогічному інституті на запрошення сестри Луїзи Цюпи та у Василіянському інституті філософсько-богословських студій.

Пізніше отець Михайло Димид, а згодом вже отець Борис Гудзяк, почали запрошувати мене до різної управлінської діяльності. Так розпочалася моя управлінська стежка. Спершу займався студентською документацією, був заступником декана на Філософсько-богословському факультеті, де познайомився з Блаженнішим Святославом, він у той час працював в семінарії з отцем Богданом Прахом, був його віцеректором [з 1998 по 2007 о. Богдан Прах очолював Львівську духовну семінарію Святого Духа – ред.].

Ми багато думали і працювали над тим, як удосконалювати богословську програму, яких викладачів залучати, як легалізувати богословську освіту в Україні, яку до 2006 року не сприймали формально академічною дисципліною, а студенти-випускники богословського факультету в Україні не отримували державно визнані дипломи. Це було одне з досягнень, до яких я активно долучився, – визнання богослов'я академічною дисципліною в Україні [рішення про акредитацію бакалаврської програми з богослов'я в УКУ було прийнято у квітні 2006 року після рішення Міністерства освіти і науки України і Кабміну про внесення «Богослов'я» в перелік напрямів і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями. За наказом № 273 Вищої атестаційної комісії України, 15 травня 2010 року богослов'я було внесене до Переліку спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань, що фактично означало визнання богослов'я наукою, – ред.].

НАУКА VS УПРАВЛІННЯ

Україні бракує академічних менеджерів: людей, які стоять однією ногою у сфері освіти і науки, а другою – у сфері управлінській. Такі люди-містки є дуже потрібними. В академічному житті завжди є ризик протиставлення «ми» і «вони». Ми – це викладачі-науковці, вони – це бюрократи освіти, менеджери тощо. Цю дихотомію можна змінити лише, якщо є люди, які міцно стоять ногами у цих двох сферах.

З моменту, як я почав працювати проректором, а згодом першим проректором УКУ, все менше часу залишалося для викладання. Але я постійно залишав за собою два-три курси, щоб мати прямий контакт зі студентами. Це важливо, адже ти можеш отримати від них зворотний зв'язок, і є менше спокуси забронзовіти. Бо ти спілкуєшся з тими, кому, перш за все, служиш. З іншого боку, я старався стежити за новинками в філософській сфері, щоби підтримувати себе у викладацькій формі. На жаль, мені так і не вдалося перевести це в монографію. Якимось чином УКУ став моєю монографією: ріст університету, будівництво університету – це те, куди пішли мої зусилля.

Університет, за яким стоять титани – митрополит Шептицький, Патріарх Сліпий, о. Димид, владика Гудзяк, о. Прах

Інколи я собі ставлю запитання, як би митрополит Андрей Шептицький чи Патріарх Йосиф Сліпий подивилися сьогодні на УКУ? Чи вони би впізнали в нашому університеті те, що відповідало їхньому задуму за духом?

Університетське містечко розташоване на площі Святої Софії-Премудрості Божої (район вул. Стрийської). На території діє багатофункційний академічний корпус, університетський храм Святої Софії-Премудрості Божої, Центр ім. Митрополита Андрея Шептицького, де працює ректорат та адміністративні відділи, а також розташована інноваційна бібліотека УКУ

Мені хочеться бачити в університеті тяглість традиції, яка залежить від принципів, на яких побудований і діє УКУ: від наших 2М (мучеників і маргіналізованих) і від 3С (Свідчити. Служити. Спілкуватися). Ця тяглість також залежить від нашого зв'язку з ширшою Церквою, частиною якої ми є. Якщо ми будемо підсилювати інші церковні інституції та радо йти на співпрацю з ними – це буде і за духом, і за буквою відповідати тим очікуванням, які вкладали у Львівську богословську академію, в наш університет його засновники.

Я маю щастя, що і отець Михайло Димид, і владика Борис Гудзяк, і отець Богдан Прах є з нами, близько до університету. Це дає мені надію, з якої можу черпати силу. Впевнений, що їхня порада, молитва і допомога ніколи не будуть зайвими. Про всіх цих людей, до яких відчуваю певний пієтет і вдячність, я стараюся думати не в категоріях «титанів», а як про вчителів, друзів.

Мені потрібно далі вчитися тому, що означає бути на чолі такої інституції як УКУ, яка це відповідальність, які виклики, благословення, нагоди та мрії можуть бути.

**Важливо пам'ятати, що нашим попередникам
вдалося, тому що вони мали принципи,
дотримувалися їх, дбали про команду, великого
бажали, завжди були готові радіти досягненням
і успіхам інших людей.**

СПІЛЬНОТА

Нещодавно, у свій день народження, я отримав привітання від Михайла Винницького [Михайло Винницький – український освітній і громадський діяч, заступник міністра освіти і науки з 19 травня 2023 року, викладає в УКУ, – ред]. Михайло сказав мені, що в УКУ є одна річ, якої бракує багатьом інституціям і за яку нам по-доброму заздять, – спільнота. Це є одна з найважливіших речей, за яку працівники, студенти, партнери, жертводавці цінують наш університет. Ми намагаємося будувати цю спільноту на різних рівнях: маємо загальноуніверситетську прощу, Літургії, свято для працівників тощо, – ці речі допомагають нам чутися однією родиною. [...]

РОЛЬ УКУ У ВІЙНІ ТА ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ

Війна не полегшує життя людей, зокрема нашої спільноти. Наступні 5 років мого ректорства будуть позначені цією реальністю. Для університету надзвичайно важливо осмислити воєнний досвід різносторонньо: і з богословської, і з соціологічної перспективи.

Війна створила велику кількість проблем: питання біженців, ветеранів, «відтоку мізків» – зі всім цим нам доведеться давати раду. Зцілення ран війни має бути одним із ключових пріоритетів в діяльності нашого університету.

Тут свою роль відіграватимуть і реабілітологи, і психологи, і священники, і соціологи, і соціальні працівники. Є дуже багато потреб, на які доведеться відповідати. УКУ потрібно знайти свою нішу, оскільки ми не зможемо робити все. Маємо розуміти, що діється навколо, чим займаються інші люди, організації, інституції, які можуть стати нашими партнерами у цьому завданні.

Варто думати і про те, що буде далі, і якою буде Україна післявоєнна. Це наше завдання на професійному і моральному рівні. У мене є велике побоювання, що після нашої перемоги Україна може бути об'єктом чвар, протистоянь. Коли одні почнуть закидати іншим, що вони робили в часі війни, де були, чому чогось не зробили. Думаю, що тут університет теж повинен свою роль відіграти. Ми не зможемо бути панацеєю, але можемо задати планку, плекати єдність і стійкість українців тому, що росія нікуди не подінеться. Можливо, набуде іншої форми, перестане бути імперією. Спільне бачення майбутнього – одне з ключових завдань для університету.

Папа Іван Павло II у 2001 році освятив наріжний камінь університетського містечка

Інша проблема – «відтік мізків». Ми вже бачимо велику демографічну кризу в Україні. Багато з тих, хто поїхав, не повернеться назад, а без людського капіталу України не відбудуєш. Завдання університету – готувати професійних якісних фахівців, які захочуть працювати в Україні і сприяти відбудові. Нам бракує управлінців, які зможуть як на рівні громад, так і на рівні держави здійснювати масштабні проекти, працювати з міжнародними організаціями, жертводавцями та донорами.

Тема реабілітації надзвичайно важлива. Здоров'я та безпека залишатимуться в центрі нашої уваги без всякого сумніву. Ціла архітектура безпеки зламалася через варварські дії росії. Якою має бути ця система, яку роль мають відігравати в ній етичні міркування, як пояснювати світові Україну, закріпити інтерес до України у світі? Це ще одне велике завдання для університету. Маємо думати над тим, які нові програми могли б з'явитися. Ми вже точно знаємо, що в УКУ працюватиме офіс для ветеранів, будуть різні пропозиції від факультетів, які допомагатимуть ветеранам стати активними учасниками процесів в повоєнній Україні. Це наше покликання. [...]

ВИКЛИКИ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Найбільшим викликом є відтік мізків. Ми розуміємо, що багато викладачів опинилися за кордоном. Важливо з ними підтримувати зв'язок. Другим викликом є те, що цього року маємо перший випуск студентів, які більшу частину свого перебування в університеті провчилися онлайн. У багатьох з них змінювалися пріоритети, на перше місце вийшов пошук роботи через економічну кризу та інші виклики. Тому відновлення навчання наживо – дуже важливо.

Є інші тенденції, які притаманні не лише Україні, оскільки ми вбудовані в глобальну систему. Наприклад, виникнення альтернативних освітніх пропозицій на ринку, які побудовані на компетентнісному підході і заточені на вироблення конкретних практичних навичок без світоглядного елементу. Ці курси перетворюють слухачів на певний продукт, який можна продати на ринку праці. Для університетів це буде викликом, як і штучний інтелект, чат GPT. Потрібно думати, як інтегрувати ці інструменти в освітній процес.

Управлінська команда УКУ на зустрічі з новим міністром освіти Оксеном Лісовим

Світоглядна формація важлива. Університети не мають позбуватися гуманітарних наук у своєму курикулумі. Людина живе не хлібом єдиним. Вона є комплексною істотою, тому в освітньому компоненті мають бути ті дисципліни, які дозволяють молодій людині переростати себе вчорашню, здобувати громадські навички і чесноти, духовно розвиватися.

Думаю, кожна молода людина повинна відповісти на питання про своє покликання. А це не пізнається лише в аудиторії, а через спілкування з людьми, долання труднощів, відповідь на життєві виклики. Наші студенти через війну неймовірно подорослішали. Я впевнений, що багато з них будуть гідними тих великих цілей і завдань, які стоятимуть перед країною.

Тривожить і те, що вища освіта в Україні є зарегульована. Так, у нас з'явилося набагато більше свободи, порівняно з часами Дмитра Табачника [міністр освіти і науки в уряді Миколи Азарова у 2010–2014 роках, – ред]. Але відбувається зсув, з'являються нові інструменти. Треба бути дуже гнучким, швидко реагувати на зміни. Для цього університетам потрібно менше регуляції у законодавстві.

ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА

У січні 2022-го року я отримав можливість після 10 років виснажливої адміністративної праці поїхати на стажування в Університет Нотр-Даму у США, який є нашим партнером, щоби видихнути і відновити свої наукові інтереси. Мені важливо було побачити, як просуваються справи у сфері філософії і яким чином можна покращити навчальні курси. Темою мого стажування мав бути цілісний людський розвиток. Але вже у лютому вибухнула повномасштабна війна в Україні.

Напередодні, 23-го лютого о 7 годині вечора (2 година ночі 24 лютого за українським часом) я, на прохання українського товариства в Нотр-Дамі, давав лекцію про ситуацію в Україні. Люди запитували, чи буде вторгнення? Тоді я ще мав надію, що російський диктатор задовільниться приїздами перших політиків і керівників європейських держав, і його его заспокоїть. Але через дві години вже в прямому ефірі CNN ми побачили, як він наважився на те, що стало трагедією для українського народу. Звичайно, це був великий шок, був страх втратити свій дім.

**А потім сталося чудо! Наш народ, військові,
територіальна оборона жертвували своє життя,
щоб зупинити ворога.**

Таких чуд було багато, вони вкотре підтвердили, що не Путін, а Бог є господарем історії і творить її через наших людей. Про це хотілося розповідати.

Тарас Добко та делегація УКУ в Університеті Нотр-Дам

Тож у Сполучених Штатах я став амбасадором УКУ та України в різних середовищах й університетах: у Нотр-Дамі, на міжнародному форумі Федерації католицьких університетів. Я мав багато зустрічей і нагод ділитися тим, що відбувається в Україні, пояснювати людям росію, її імперський характер, говорив про те, чому потрібна деколонізація східноєвропейських студій тощо. Це був мій маленький внесок в культурну дипломатію.

ВЧИТЕЛІ ЛЮБОВІ

Наше щастя залежить від якості стосунків з іншими людьми. Якщо вони є добрими, наповненими життям, тоді ми відчуваємося щасливими і нам все вдається.

В УКУ є особливий викладацький склад – це наші друзі з Центру «Емаус», де команда фахівців працює з людьми з неповносправністю та з їхніми родинami.

Думаю, що друзі з «Емаусу» [саме так в УКУ називають мешканців центру, – ред.] вчать нас, що означає будувати якісні стосунки, наповнювати їх довірою, любов'ю, допитливістю, цікавістю, відкритістю, зворушенням. Колись владика Борис казав, що наші друзі ставлять найголовніше педагогічне запитання до всіх нас: «Чи ти нас любиш? Чи достатньо велике в тебе серце, щоби любити?». Це питання ще більш важливе в часи війни.

Я дуже тішуся, що у нас є таке товариство, і заохочую всіх наших студентів, викладачів і працівників знайомитися з нашими друзями, пізнавати їх і вчитися від них.

ПРО ЛІДЕРСТВО

Для будь-якого лідера важливо бути стійким, допомагати собі та іншим, попри труднощі, йти вперед, бути з людьми, які потребують підтримки, вірити в перемогу. Лідер має думати наперед, що буде далі – формувати візію після перемоги. Як я часто чую, зокрема після поїздки на схід України, люди дуже переживають, щоб не втратити перемогу після перемоги.

Розмовляла: Вероніка Саврук; текст: Анастасія Юристовська, Вероніка Саврук; повністю з текстом можна ознайомитися за [ПОСИЛАННЯМ](#)

УМАНЬ: РОКОВИНИ ЧОРТКІВСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

22.07.2023 р.

22 липня 2023 року в м. Умані відбулися поминальні заходи в роковини Чортківської трагедії. Очолив поминальні заходи владика Йосиф Мілян, єпископ-помічник Київської архієпархії УГКЦ. Був присутній також владика Дмитро Григорак та духовенство і вірні Бучацької єпархії УГКЦ, які приїхали до Умані для поминальної молитви і пошанування закатованих жертв.

У своєму зверненні владика Йосиф Мілян пригадав важливі паралелі між сучасними та історичними подіями:

«Люди у цій могилі були знищені лише тому, що були гідними українцями і творили національну культуру. Ми маємо пам'ятати їхній подвиг, бо вони дали нам шанс прожити це життя сповна. Цінуймо це завжди!».

На завершення поминальних заходів до присутніх звернувся владика Дмитро Григорак, акцентуючи увагу на незнищенності нашого народу.

«Кати українського народу хотіли посіяти страх у душах людей, створюючи ті страшні звірства, про які розповідають очевидці. Мало хто зміг врятуватися від цієї кровожерливої машини. Сьогодні вона знову напала на нас. Але ми вже маємо досвід боротьби, ми пам'ятаємо ті страшні трагедії, які пережив наш народ і вже вкотре не даємо себе знищити. Ми об'єднані спільною метою боротьби з ворогом», – підсумував владика Дмитро.

Після звершення Панахиди до пам'ятного знаку було покладено квіти та поминальні лампадки.

ДОВІДКА

Криваві події 1941 року, пов'язані зі знищенням інтелігенції з м. Чорткова та околиць, були іменовані істориками як «Чортківська трагедія».

Масові арешти та переслідування інтелігенції, духовенства та національно свідомих громадян розпочалися на початку липня 1941 року. Частина заарештованих, а це понад 900 осіб, енкаведисти етапували до Умані, решту – розстріляли в Чортківській тюрмі. Проте, доля тих людей, яких пішки переганяли до далекої Умані, виявилася не кращою. 20 липня понад 750 людей були страчені в уманській в'язниці і поховані в її підземеллях. З приходом німецьких військ звірства радянських вбивць були виявлені. Тоді ж, понівечені тіла були перезахоронені на міському цвинтарі.

Сьогодні тут зведено меморіальний комплекс, біля якого в роковини цієї страшної трагедії відбуваються поминальні заходи.

Джерело: Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ;
[Пресслужба](#) Буцацької єпархії УГКЦ

«УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ – ХРИСТОВІ» СТАЄ ВСЕЦЕРКОВНИМ ПАТРІАРШИМ МОЛОДІЖНИМ РУХОМ

23.07.2023 р.

У 2023 році молодіжний рух УГКЦ «Українська молодь – Христові» відзначає 90-річчя. У неділю, 23 липня, під час Літургії у храмі Святої Софії Премудрості Божої у Львові Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав проголосив, що УМХ надано патріарший статус.

Святкові заходи з нагоди 90-річчя молодіжного руху УГКЦ «Українська молодь – Христові» розпочалися у студентському містечку УКУ у Львові. Архиерейську Божественну Літургію у храмі Святої Софії Премудрості Божої очолив Блаженніший Святослав. Відтак він урочисто проголосив про надання УМХ патріаршого статусу, а молодь склала присягу на вірність Христові.

«Наші владика побачили, що цей рух не просто живе – він продовжує зворушувати серця дівчат і хлопців в різних частинах нашої Церкви як

в Україні, так і в цілому світі. І настав час надати йому церковне канонічне визнання, – виголосив Блаженніший Святослав.

— І сьогодні я маю нагоду і честь проголосити, що "Українська молодь – Христові" стає всецерковним патріаршим молодіжним рухом, і ми урочисто затверджуємо його новий статут!».

По завершенню Богослужіння було зачитано Декрет про затвердження об'єднання вірних УГКЦ «Українська молодь – Христові», а також Декрет про затвердження Статуту УМХ.

«Цей канонічний акт – це знак поваги, вдячності і піклування всієї нашої Церкви про вас, дорогі молоді українці, – звернувся до молоді Блаженніший Святослав. — Це знак визнання цього руху, який 90 років доростав до того, щоб ми могли його офіційно назвати патріаршим рухом. Вітаю вас із цим днем і прошу: гідно несіть те ім'я християнина, яке сьогодні ви урочисто відновлюєте перед Божим обличчям».

Статут УМХ Предстоятель урочисто вручив голові координаційної ради УМХ Христині Потерейко.

Окрім цього, архиєрей закликав українську молодь відновити свої хресні обіти, а тих, хто ще не є членом УМХ, – долучатися та ставати непереможними, посвячуючи життя Господу Богові: «Долучайтеся, хоч би де ви були: чи в Аргентині, чи в Бразилії, чи в Австралії, чи в Казахстані, чи в Канаді, чи на Запоріжжі. Ставайте мудрими, непереможними, людьми, посвячуючи своє життя Христові».

[Департамент інформації УГКЦ](#)

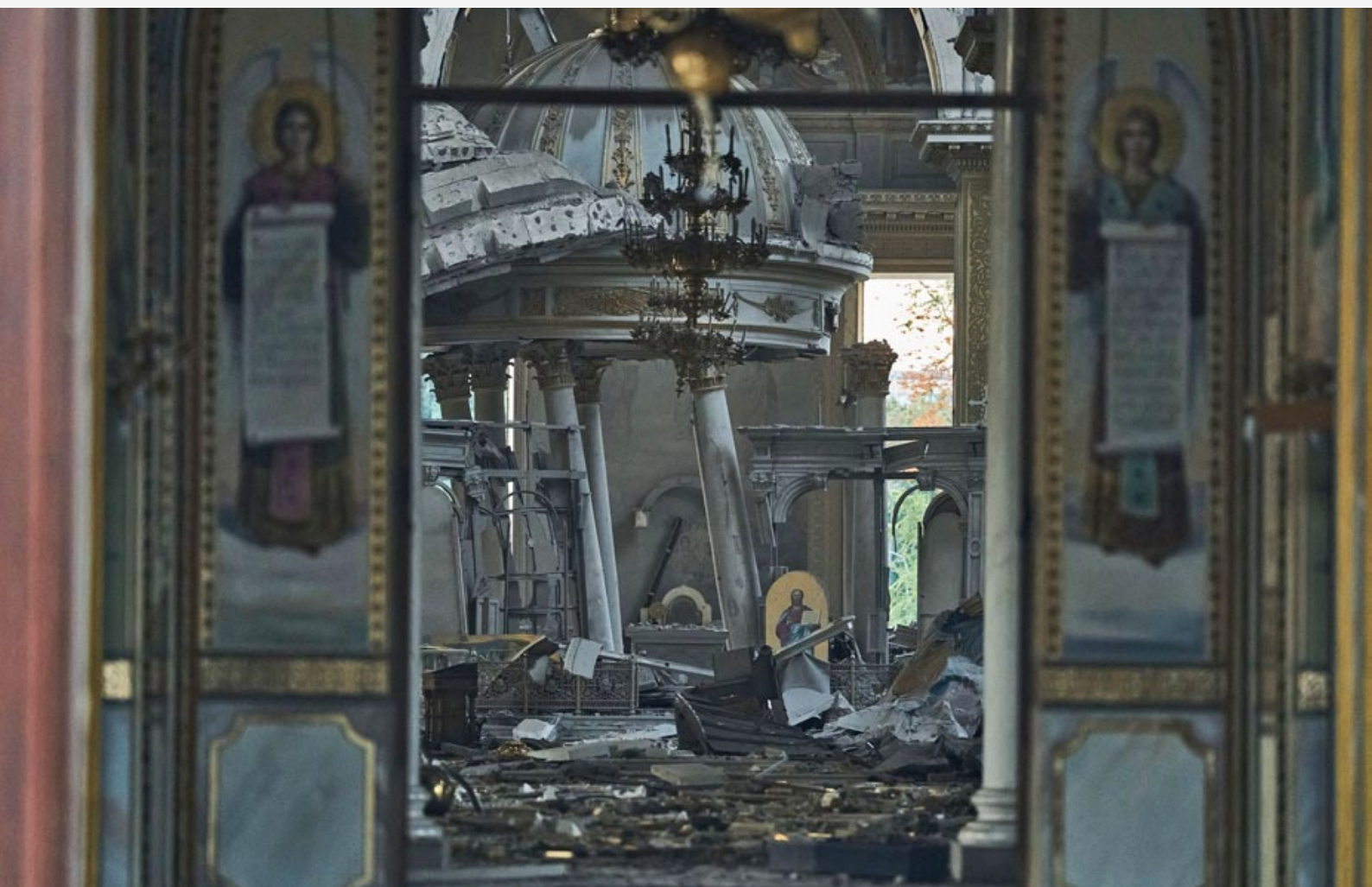

Глава УГКЦ про руйнування собору в Одесі: «ЦЕ КАТАСТРОФА – МАТИ ПАТРІАРХА, ЯКИЙ СПОЧАТКУ ОСВЯТИВ ХРАМ, А ПОТІМ БЛАГОСЛОВИВ РАКЕТУ, ЩО ЙОГО ЗНИЩИЛА»

23.07.2023 р.

Під час зустрічі з молоддю у Львові з нагоди 90-річчя заснування руху «Українська молодь – Христові» Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав відповів на запитання про обстріл російськими ракетами центру Одеси проти ночі 23 липня. Йдеться про те, що внаслідок обстрілу був зруйнований Спасо-Преображенський собор, який у 2010 році освятив московський патріарх Кірілл Гундяєв.

«Ми мусимо це осмислювати, мусимо ще це усвідомити. Але ми щойно говорили про те, як можна ділами, вчинками відректися від Христа», – сказав Глава УГКЦ про обстріл росіянами Одеси.

Зруйнований Спасо-Преображенський собор в Одесі, 23 липня 2023 року;
світлина: Костянтин і Влада Ліберови

При цьому Блаженніший Святослав закликав до співчуття, зокрема вірянам Спасо-Преображенського собору.

«Думаю, люди, які ходили до того собору молитися, сьогодні плачуть. І нам треба їм поспівчувати. Бо сьогодні російська ракета влучила не просто у святилище їхнього храму, вона влучила їм у саме серце. Ви собі уявіть: мати такого патріарха, який спочатку освятив храм, а потім благословив ракету, що прилетіла у святилище і знищила його! Ну, це катастрофа... Тому тим людям справді можна від серця поспівчувати. Я не знаю, чи розумів той російський злочинець, який натискав на кнопку, що ця ракета потрапить не в Одеський порт, а в Спасо-Преображенський собор.

Що Господь Бог хотів сказати цією трагедією? Що Він хоче промовити (і до верхівки Російської Православної Церкви, і до російських злочинців, і до українських вірян Московського Патріархату) – я ще не знаю, бо в діях цих злочинців – не Божа, а диявольська логіка. Але, думаю, це символічна подія, яка вразила всіх нас», – сказав Блаженніший Святослав.

Нагадаємо, що проти ночі 23 липня росіяни завдали масштабного ракетного удару по історичному центру Одеси. Спасо-Преображенський собор зруйновано повністю – ракета потрапила у святилище. Дуже постраждав Будинок вчених і шість житлових будинків.

Спасо-Преображенський катедральний собор – найбільший православний храм в Одесі, належить УПЦ московського патріархату. Історична будівля собору була повністю зруйнована за Сталіна, у 2005 році собор відбудували. У 2010 році його освятив патріарх РПЦ Кірілл Гундяєв.

ПОСЛАННЯ СВЯТІЙШОГО ОТЦЯ до III Всесвітнього дня дідусів, бабусь та людей похилого віку

23.07.2023 р.

ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ!

«Його милосердя з роду в рід» (Лк. 1, 50): такою є тема III Всесвітнього дня дідусів, бабусь і людей похилого віку. Це тема, яка повертає нас до благословенної зустрічі: між молодою Марією та її літньою родичкою Єлизаветою (пор. Лк. 1, 39–56).

Сповнена Святого Духа, остання звертається до Матері Божої

зі словами, які через тисячоліття надають ритму нашій щоденній молитві: *«Благословенна Ти між жінками і благословенний плід утроби Твоєї»* (ст. 42). І Святий Дух, уже зійшовши на Марію, спонукає її відповісти Величанням, в якому вона проголошує, що Господне милосердя поширюється з покоління в покоління.

Святий Дух благословляє та супроводжує кожную плідну зустріч між різними поколіннями, між бабусями і дідусями та онуками, між молодими та старими. Насправді Бог бажає, щоб, як це зробила Марія з Єлизаветою, молодь тішила серця старших і щоб вона черпала мудрість з їхнього досвіду.

Але передусім Господь не хоче, щоб ми залишали людей похилого віку на самоті, щоб ми відкидали їх на узбіччя життя, як це, на жаль, надто часто буває сьогодні. [...]

Джерело: ukrainische-kirche.eu; текст Послання повністю читайте за [посиланням](#)

БАБУСІ В ХУСТИНАХ

«Відходять» вже бабусі в хустинах.
Надходять – в джинсах, куртках і беретах.
Лиш в спогадах, на фото і у снах
Ми бачим їх у вишитих ґорсетах.

Тримали їхні руки макогін.
Гонили ним в макітрі, як в манежі.
Місили тісто в діжі, терли хрін,
Хати білили і копали межі.

Качали воду з студні надцять раз.
І льон під сонцем в полі брали.
Уже «ідуть» бабусі ті від нас.
Вони й не жили. Тільки – гарували.

Вони й не знали слова «манікюр»
Та в баліях «приймали» свої «ванни».
І в перукарнях не «хімічили» фризур,
І було серед них – чимало гарних.

Чесалися гладенько у косу,
Яку в хустині вузликком ховали.
Замість лосьйонів – вранішню росу
Збирали хутко і лице вмивали.

Мені сьогодні ще всміхнулася така,
Ота, що вже прожила свою долю...
В хустині, сива... Зачіска – гладка...
А в мене серце стиснулось від болю...

Мирослава Сидор;
джерело: Володимир Литвиненко/ФБ;
заголовок від редакції «ХГ»

З НАГОДИ 1035-РІЧЧЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ БЛАЖЕННИШИЙ СВЯТОСЛАВ ЗАКЛИКАВ УКРАЇНЦІВ ВІДНОВИТИ ХРЕЩАЛЬНІ ОБІТИ

28.07.2023 р.

28 липня 2023 року, в день святого рівноапостольного князя Володимира за юліанським календарем, українці відзначали 1035-річчя Хрещення Русі-України. З цієї нагоди Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав закликав вірних відновити хрещальні обіти.

«Щороку ми закликаємо синів і дочок України, вірних нашої Церкви, у день пам'яті Хрещення нашого народу прийти до храмів і відновити свої хрещальні обіти, тобто обіцянки, які склали наші хресні батьки від нашого імені тоді, коли принесли нас, щоб ми прийняли Таїнство Хрещення», – зазначив Блаженніший Святослав у [відеозверненні](#).

В обставинах агресивної війни Росії проти України особливо важливо відновити свою посвяту Христові, адже ми так потребуємо Божої сили, яка б зробила те, що неможливе лише для людської сили. Відновивши хрещальні обіти, ми відчуємо, що Божа могутність, здатність перемагати, пульсує в тілі нашого народу і нашої Церкви.

Текст Чину відновлення хрещальних обітів можна знайти [тут](#)

В Україні у день святого Володимира віднедавна відзначають і День української державності.

З огляду на календарну реформу, з наступного року День пам'яті святого рівноапостольного князя Володимира і День української державності припадуть на 15 липня.

Департамент інформації УГКЦ

05.06.2022 р., ранковий обстріл Києва;
світлина: Сергій Вологжанінов

«СПРАВЖНІЙ ПОРЯТУНОК ПРИЙДЕ ВІД БОГА», – владика Богдан Дзюрах у Мюнхені

30.07.2023 р.

30 липня 2023 року у катедральному храмі владика Богдан Дзюрах, апостольський екзарх для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії, очолив Архиєрейську Божественну Літургію у співслужінні з владикою Андрієм Хім'яком, єпископом-помічником Київської архієпархії УГКЦ, Секретарем Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви та з владикою Миколаєм Семенишином, єпископом-помічником Івано-Франківської архієпархії.

«Ми – діти українського народу, який є спраглий справедливості, просимо у Бога милосердя, помочі і заступництва. Ми усвідомлюємо, що у тих важких обставинах воєнного лихоліття, які наш народ переживає, справжній порятунок прийде від Бога», – розпочав свою проповідь апостольський екзарх владика Богдан Дзюрах.

ЧУДА ВІДБУВАЮТЬСЯ ТУТ І ТЕПЕР

Єписком указав на дію Бога у час повномасштабного вторгнення російських військ в Україну.

«Щодня ми чекаємо на добрі новини і розуміємо, що повна перемога буде чудом. Втім, чуда вже відбуваються!»

Чудом є існування нашої держави, нашого народу. Чудом є те, що ми зберігаємо надію, що ми не втрачаємо віри в перемогу світла і добра над темрявою гріха, ненависті й агресії. Тут мусить Бог бути при справі, щоб його народ не впав у розпач і зневіру. Нас б'ють і переслідують, а ми стаємо тільки міцнішими. Нас хочуть заморозити, але ми зігриваємо одне одного теплом любові і солідарності. Нас хочуть позбавити домівок, а ми приймаємо у рідні оселі братів і сестер, які втратили все.

Цілий світ бачить це чудо, захоплюється і дивується тому, де ті українці беруть силу. Де джерело їхньої надії? А ми відповідаємо: "У нашій вірі в Бога". То Бог довершує ті чуда, які ви спостерігаєте сьогодні, і віримо, що Він довершить ще більше чудо – визволення і відновлення нашої держави», – зазначив архиєрей.

ЧУДО – ЦЕ БОЖЕСТВЕННА І ЛЮДСЬКА ДІЯ

«Але чуда не відбуваються самі від себе. Чудо – це Божественна і людська дія, в якій завжди є двоє: Бог і людина. У Старому і Новому Завітах ми бачимо, що чудо завжди відбувалося у співпраці людини і Бога. Людина мусіла зробити своє, щоб Бог втрутився в її історію і зробив Своє там, де людина нічого не може вдіяти, там, де людських сил бракує», – сказав проповідник.

ПЕРША НАУКА: ДОПОМОГА ІНШИМ

Потім владика Богдан крізь призму недільного Євангелія (Мт.14, 14–22) вказав на три важливі науки від Ісуса, які заохочують вірити в чудо і співпрацювати задля чуда.

Перша наука – це власний приклад Ісуса. «Господь бачить нужду народу і не відвертається. Треба мати відвагу подивитися болючій дійсності в обличчя. Ісус дивиться на свій страждаючий народ у ту мить, коли Він сам страждає. Бо чудо помноження хліба відбулося після того, як Він довідався про смерть Івана Хрестителя. Він хотів бути на самоті. І це природньо, що після поганой новини ми ні з ким не хочемо говорити і нічого не хочемо чути. Але Ісус мусив змінити своє рішення, бо Він побачив людей, які страждають. Він забуває про свій біль і про свою журбу, бо звертає свою увагу на інших, починає їм допомагати», – мовив єпископ.

Далі апостольський екзарх пригадав, як зустрів на Марсовому полі у Львові молоду вдову. Він запитав її про те, як вона собі дає раду з тим болем від втрати чоловіка. «Я допомагаю іншим», – відповіла вона.

«Ця вдова занурилася у волонтерство, щоб продовжувати справу свого чоловіка. Це велике чудо Божої любові. І приклад такої любові дає Ісус», – засвідчив проповідник.

ДРУГА НАУКА: БОЖЕ СЛОВО

«Друге, що дає нам Ісус як поміч задля чуда, – це Його Слово, яким Він до нас промовляє. Ісус спершу вислуховує апостолів, які дають Йому пораду розпустити народ – їхні слова не є натхнені Божим духом, а Господь скеровує до них і до нас Боже Слово, кажучи, щоб вони дали людям їжу. Дайте щось від себе, тоді буде чудо. Чудо – це завжди співдія Бога і людини. Апостоли приймають це слово і починають вірити в нього, міняють свою поведінку – відбувається навернення. Людина має запропонувати себе як слугу Божого, а не відвертатися. Тоді стається чудо», – запевнив архиєрей.

ТРЕТЯ НАУКА: ВІДДАВАТИ ВСЕ З ДОВІРОЮ У БОЖІ РУКИ

Третьою наукою, за словами проповідника, є з довірою віддавати все в руки Божі. «Коли здається, що ситуація безвихідна і бракує ресурсів, тоді Бог дає свою могутню благодать, необхідну для чуда, і світ перемінюється на наших очах, але обов'язково з нашою співдією. Там, де людина не відвертає свого погляду від стражденного народу, там, де вона відриває від себе те, що може, не залишаючись байдужою і пасивною, але поручаючи з повною довірою все Богові», – сказав владика Богдан.

На завершення єпископ закликав присутніх у храмі поставити собі питання: «Що ми готові дати від себе ближньому і Господу Богу, щоб подарувати ближньому надію і допомогти Богові зробити чудо в моєму житті, в моїй родині, для мого народу?».

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ПАПА ФРАНЦИСК: НИЩИТИ ЗЕРНО, БОЖИЙ ДАР, – ЦЕ ТЯЖКА ОБРАЗА ПРОТИ ВСЕВИШНЬОГО

30.07.2023 р.

Під час недільної зустрічі з паломниками Папа Франциск звернувся із закликом до російської сторони відновити безпечне транспортування зерна в Чорному морі. Він також звернувся із закликом, присвяченим дневі боротьби проти торгівлі людьми і згадав про роковини трагедії в порту Бейрута.

«Не припиняймо молитися за Україну, де війна нищить все, також і зерно. Це тяжка образа Бога, бо зерно – це Його дар, щоби прогодувати людство. Й волання братів і сестер, які страждають від голоду, підноситься аж до неба», – сказав Папа Франциск наприкінці недільного проказування молитви «Ангел Господній».

Промовляючи 30 липня 2023 року з вікна Апостольського палацу у Ватикані, він мовив: «Закликаю моїх братів,

представників російської влади, відновити Чорноморську ініціативу, щоби була можливість безпечно транспортувати зерно».

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ – ГАНЕБНИЙ ЗЛОЧИН

Святіший Отець також нагадав про те, що цієї неділі припадали два спеціальні дні, які відзначаються під егідою ООН: Всесвітній день дружби та Всесвітній день боротьби проти торгівлі людьми.

«Перший підтримує дружбу між народами і культурами; другий бореться зі злочиним, який перетворює людей на товар», – сказав він, додаючи: «Сьогодні у світі дуже багато торгівлі людьми. Нехай Господь благословить тих, хто докладает зусиль для боротьби з нею». [...]

о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ, «Новини Ватикану»

Обличчя російсько-української війни, 24.07.2023 р. У ніч проти 24 липня Одеську область атакували російські безпілотники. У розташованому за 70 кілометрів на північний захід від Одеси селищі Павлівка пошкоджено ангар, у якому зберігалося зерно, та ще кілька резервуарів для інших видів вантажів. Під час атаки постраждали шість співробітників порту.
Світлина: Scott Peterson / Getty Images /

НІДЕ СХОВАТИСЯ ВІД РАКЕТ. МИКОЛАЇВСЬКИМ ДІТЯМ ПОТРІБНА ДОПОМОГА, АБИ ПОВЕРНУТИСЯ ДО ШКОЛИ

01.08.2023 р.

Миколаїв – одне з найтривожніших прифронтових міст українського півдня. Візуально кожна третя будівля тут має акуратно забиті дошками вікна, що не витримали атак РФ з повітря. Деякі фасади – посічені уламками, поодинокі приватні будинки стоять без даху.

Усе це напрочуд гармонійно співіснує з чергами за фільтр-кавою у маленьких затишних кав'ярнях, походами в кінотеатр та посиденьками у рестораниках на березі Південного Бугу.

Утім, бажання романтизувати Миколаїв як починається, так і закінчується десь у центрі міста, що з його бруківкою та фігурною балюстрадою на балконах нагадує чи то Львів, чи то Одесу. А вже за пару кілометрів – «денацифіковані» росіянами школи. Якби не *Google Maps*, ідентифікувати їх можна було б лише за залишками спортзалу, бібліотек, порожніх місць на стінах від дошок оголошень.

Зруйнована Росією 51-ша школа в Миколаєві

Деякі з цих шкіл неможливо відновити. Лише побудувати заново. Таких на Миколаївщині – 19, пошкоджених – 244. На щастя, є заклади освіти, яким поталанило залишитися неушкодженими. Один із них – Миколаївський ліцей №55. Утім, повноцінне навчання організувати там наразі проблематично.

«Українська правда. Життя» спільно з міжнародним благодійним фондом savED прагне акумулювати зусилля небайдужих до освіти дітей українців та зібрати кошти на облаштування безпечного бомбосховища для 55-го ліцею. [...]

Ось чому потрібне укриття. Як виглядають зруйновані РФ школи у Миколаєві

Миколаївський ліцей №55 – один із закладів освіти, якому за час повномасштабної війни поталанило залишитися неушкодженим, хоча, за словами директора, одного разу «приліт» був за 300 метрів від нього. Є освітні заклади, яким пощастило менше.

Зруйнована Росією 51-ша школа в Миколаєві

На фото – те, що залишилося від школи №51, куди у липні 2022 року прилетіла російська ракета. З другого поверху за наскрізь пробитою стіною можна впізнати бібліотеку: там сотні книг цілий рік – у холод і спеку – чекають на знесення будівлі. Ймовірно, деякі з них збережуть, аби потім на уроках історії показувати, розповідаючи нащадкам, як Росія бомбила їхнє рідне місто.

Від спортзалу також нічого не лишилось – про нього нагадує понівечена шведська стінка та самотнє баскетбольне кільце, що частково тримається на іржавій металевій конструкції.

Те, що залишилося від шкільного спортзалу після обстрілу РФ. Світлина: «Українська правда»

Школу будуть зносити. Хоча тамтешні батьки і учні були проти, мовляв, є частина приміщень, які можна відновити. Водночас мер Миколаєва Олександр Сенкевич запевняє, що сенсу немає, адже ресурси і час що на відновлення старого, що на побудову нового закладу освіти підуть приблизно однакові. Тож вирішили, що на місці зруйнованої побудують нову, сучасну школу з облаштованими для дітей укриттями. [...]

Зруйнована Росією історична будівля Першої української гімназії імені Миколи Аркаса

Це не єдиний заклад освіти у Миколаєві, який зруйнувала Росія. На фото – розбита обстрілами історична будівля Першої української гімназії імені Миколи Аркаса – видатного українського історика, композитора і громадського діяча. Це – історична пам'ятка, заснована ще у 1863 році як Миколаївське жіноче училище.

Прилеглу до закладу територію нині вистилає фасад половини будівлі – він перетворився на сміття. Якщо підійти ближче, всередині приміщення на першому поверсі можна побачити вицвілі дитячі патріотичні малюнки на стенді під назвою «Я люблю Україну».

Гімназію імені Аркаса допоможе відбудувати Данія. За словами Сенкевича, проєкт уже готовий.

«Ліцей імені Миколи Аркаса відреставрують, адже це історична пам'ятка. Вже готовий проєкт. Навчальний заклад буде першим об'єктом, який наші партнери з Данії планують відновити», – додав міський голова. При цьому автентичний вигляд навчального закладу буде збережено.

(Не)безпечна дистанційка або «Коли ми всі підемо до школи?»

Нестача укриттів у школах – не нова, але від того не менш гостра проблема, бо стосується усіх учасників освітнього процесу: дітей, яким бракує соціалізації;

Самотній стенд під назвою «Я люблю Україну» серед руїн гімназії. Світлина: «УП.Життя»

вчителів, які змушені працювати понаднормово, аби компенсувати освітні прогалини учнів; батьків, на яких тепер покладено більше відповідальності, зокрема за вмотивованість дітей під час навчання вдома.

Найбільшою проблемою під час вимушеної дистанційки викладачка української мови Яна Сергіївна називає неможливість вчасно відреагувати на проблемні моменти. Найгірше – не бачити очі дітей і не мати можливості усвідомити, чи зрозуміли вони матеріал, додає учителька.

Яна Сергіївна, заступниця директора з виховної роботи.
Світлина: Світлана Коваль/savED

«Коли пояснюєш якусь тему – ніби все зрозуміло, але коли урок закінчується і дитина сідає виконувати домашнє завдання – виникають питання. Під час очного уроку по очах помітно, що десь щось не так, і тоді можна додатково пояснити. Саме очне навчання є важливим для розвитку дітей», – наголошує викладачка.

Вона також помітила, що рівень знань у деяких учнів під час дистанційки дещо знизився, водночас зауважила, що високі оцінки – «це ще й результат того, як батьки і вчителі змогли мотивувати дитину навчатися».

Ірина Миколаївна, керівниця 6-В класу та викладачка української мови і літератури, зізнається, що останні півтора року були дуже важкими. Зокрема, через перебої з електрикою та інтернет-зв'язком, на яких фактично зав'язане онлайн-навчання. А ще й повітряні тривоги.

Ірина Миколаївна, викладачка української мови і літератури.
Світлина: Світлана Коваль/savED

«Тільки починаєш урок, а він одразу припиняється. А після завершення уже не всі мають змогу повернутися, бо проживають в різних областях і тривоги не збігаються. Ніякий онлайн не може замінити очне навчання, тому ми дуже потребуємо укриття», – наголошує викладачка.

Водночас учителька початкових класів Ольга Віталіївна спостерігає тенденцію до погіршення зору у дітей на тлі безперервного навчання онлайн.

«Раніше щороку хтось з учнів приносив довідку від лікаря, де було написано, що вони мають сидіти за першою партою. Зараз мене лякає, що я повинна буду їх усіх посадити за перші парті», – говорить пані Ольга.

У класі – 28 дітей, з якими вона не бачилася уже понад півтора року. У її затишному кабінеті, заповненому дитячими розвиваючими іграми, на дошці досі вказана дата «23 лютого» – останнього відносно мирного дня перед початком повномасштабної війни.

На класній дошці досі вказана дата «23 лютого». Світлина: Світлана Коваль/savED

За майбутнє дітей Ользі болить не лише як педагогу, але і як мамі. У 55-му ліцеї навчаються її син та донька – у 7-му і 4-му класах відповідно.

Молодша Аліна фізично відвідувала школу усього півтора року, а потім, як і мільйони інших дітей, перейшла на дистанційку – спочатку через пандемію, а згодом через війну. Під час розмови дівчинка соромилась і запитально поглядала на маму, а потім зізналась, що дуже сумує за школою та своєю кращою подругою Катєю.

Учениця 4 класу Аліна фізично відвідувала школу усього півтора року. Світлина: Світлана Коваль/savED

«Я уже втомилася навчатися дистанційно», – каже Аліна.

Пані Ольга непокоїться тим, що діти забули, що таке живе спілкування, друзі та ігри.

«Читаючи якусь літературу, моя донька питає: "Мамо, а чому інші діти їздять на екскурсії, ходять до школи, а у нас такого немає?".

Вони втрачають дитинство. Мені, як мамі, це боляче. Я хочу, аби вони могли сидіти за партою, мали можливість отримувати спогади і щоб школа для них була безпечним місцем», – наголошує педагогиня.

Навчання онлайн – це нескінченний пошук мотивації

Пані Оксана – мама учня 10 класу. Наступного року на її сина чекає вступ до університету – хоче вчитися на програміста. Утім, перед цим треба скласти іспити.

Дистанційка в умовах війни та постійних обстрілів інфраструктури стала справжнім викликом через часту відсутність електрики, інтернету, а іноді і мобільного зв'язку.

«Я зацікавлена у тому, щоб мій син цього року знову ходив до школи. Це і підготовка до НМТ, і соціалізація. Одна із проблем дистанційки – це низька мотивація. А ще всі ми розуміємо, що коли діти навчаються онлайн, то частіше можна списати, підглядіти.

Навчання онлайн дезорганізує режим дня, більшість часу син проводить з телефоном і комп'ютером. Під час тривоги всі уроки припиняються, через що випадає час», – зауважує мама десятикласника.

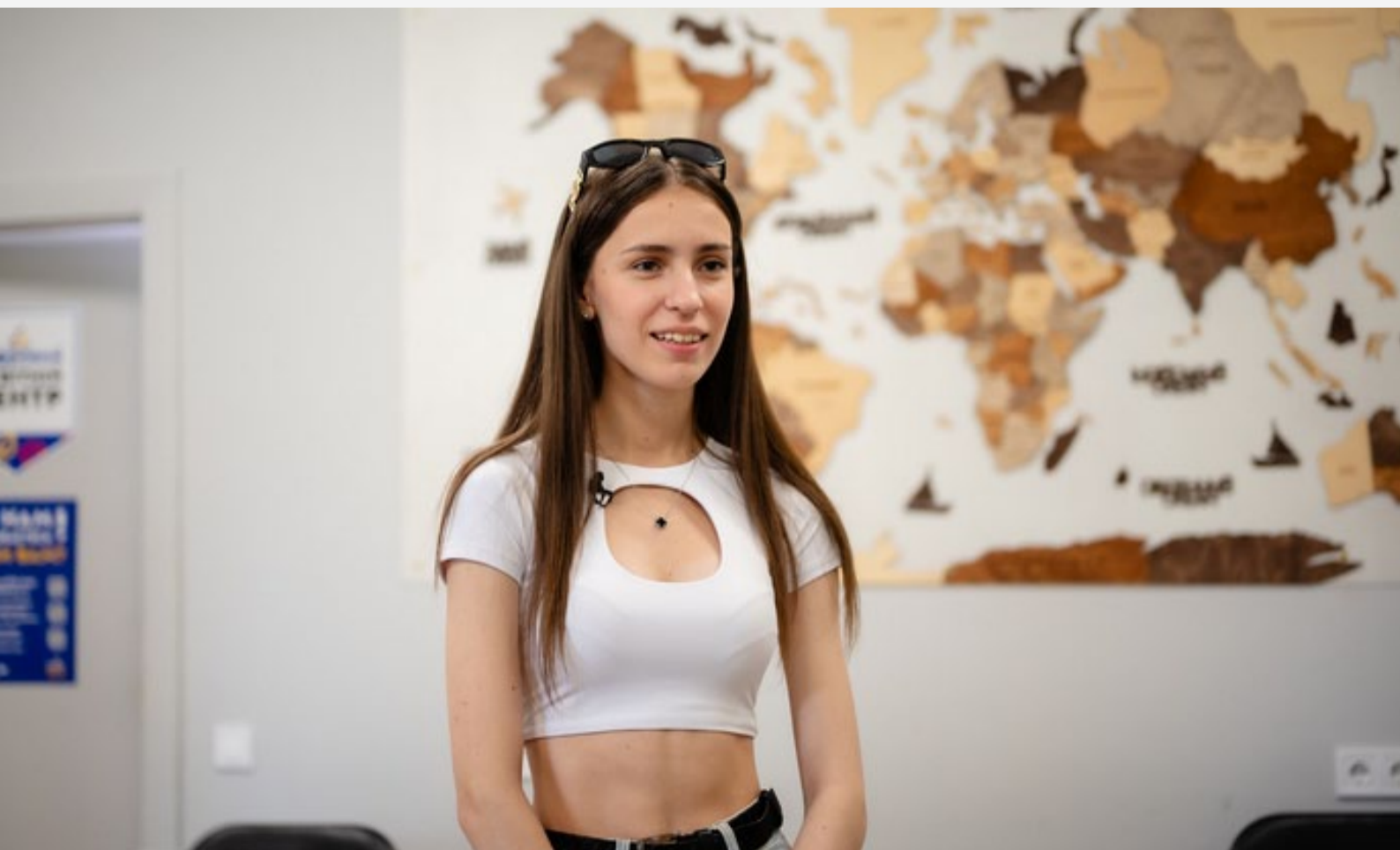
«Я ХОЧУ ДО ШКОЛИ»

Яна: «За кордоном дуже сумувала за нашими людьми».

Яна – випускниця. Коли почалася повномасштабна війна, дівчина виїхала за кордон. Попри постійну небезпеку обстрілів, це рішення було зумовлене ще й тим, що вона, як і сотні інших школярів ліцею, були змушені перейти на дистанційне навчання через відсутність укриття.

«Наша школа не могла функціонувати у нормальному режимі. Ми з родиною поїхали до Британії. Офлайн-навчання набагато краще та ефективніше, ніж дистанційка. Утім, паралельно я навчалася онлайн у нашій школі», – розповідає випускниця.

За кордоном Яна провчилася рік, після чого повернулася в Україну.

Яна, випускниця 55-го ліцею. Світлина: Світлана Коваль/savED

«Я дуже сумувала за нашими людьми. Хоча навчання у Британії й було класним, але атмосфера там не та. Люди більш замкнуті. А найскладнішим було те, що я п'ять днів на тиждень вчилася в англійському коледжі, а на вихідних виконувала завдання з української школи. Їх було дуже багато. Це важко, бо ти практично весь час сидиш за комп'ютером», – додає дівчина.

БОМБОСХОВИЩЕ ЗАМІСТЬ ТИРУ

У 55-го ліцею, на щастя, є підвальне приміщення, яке можна облаштувати під бомбосховище. Раніше у підземеллі школи знаходився тир, утім тепер воно матиме інше призначення.

Підвальне приміщення школи, яке облаштовують під бомбосховище. Світлина: «Українська правда»

За словами директора, у школі вже почалися роботи з облаштування тиру під укриття – у 15 % приміщення зробили косметичний ремонт. Тепер ліцею потрібно 4 мільйони гривень, аби створити безпечний простір для навчання і комфортного перебування сотень дітей на решті території. Загальна площа укриття – близько 400 кв.м.

Співзасновниця фонду savED й ексміністерка освіти і науки Ганна Новосад. Світлина: Світлана Коваль/savED

Нині потужностей місцевого бюджету не вистачає, аби оперативно вирішити проблему з укриттям у цьому закладі освіти. До допомоги підключаються небайдужі громадяни та благодійні фонди, зокрема міжнародний БФ savED, який в рамках кампанії «До школи знов» допомагає школам Миколаєва та у прилеглих громадах збирати кошти на облаштування укриттів. [...]

ДОПОМОЖЕМО ДІТЯМ ПОВЕРНУТИСЯ ДО ШКОЛИ

Фото зруйнованих Росією закладів освіти, що були наведені вище – беззаперечний аргумент на підтвердження того, що всі школи Миколаєва та громад області потрібно якомога швидше облаштувати якісними укриттями. «Українська правда» спільно з міжнародним благодійним фондом savED відкрили збір на укриття для 55-го ліцею, аби повноцінне якісне навчання дітей стало у першу чергу безпечним. [...]

Діана Кречетова, [«Українська правда. Життя»](#);
світлини: «Українська правда», Світлана Коваль/savED

УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ ПРИЙШЛА НА ХРЕСНУ ДОРОГУ З ПАПОЮ У ВБРАННІ З ПОРТРЕТАМИ ВБИТИХ РОСІЄЮ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

04.08.2023 р.

Українська молодь на Світових днях молоді в Лісабоні прийшла на Хресну дорогу за участі Папи Франциска у футболках із портретами дітей, які загинули в Україні від рук російського агресора.

«Ця мовчазна акція на Світових днях молоді є символічною, адже ці діти ніколи не промовлять свого слова. Ці діти вже ніколи не стануть молодими. Під час цієї Хресної дороги рани нашого народу, наші рани, ми хочемо з'єднати з ранами Христа. Воскресіння приходить через страждання і смерть. Ми приїхали сюди, щоб свідчити Христа страждуючого, страждуючого з усією Україною. І щоб зустріти Христа воскреслого, щоб воскресла Україна», – наголосив співініціатор акції, заступник голови Комісії УГКЦ у справах молоді о. Роман Демуш.

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

[Повернутися до змісту.](#) ▲

36 РОКІВ ТОМУ СВІТ УПЕРШЕ ПОЧУВ ГОЛОС «МОВЧАЗНОЇ ЦЕРКВИ»

04.08.2023 р.

«І спізнаєте правду, і правда визволить вас» (Ів. 8:32). Ці слова нашого Божественного Спасителя, сказані більш як 2 тисячі літ тому, є актуальними в усі роки та епохи. З історії знаємо безліч шукачів тієї правди, які своїм власним прикладом, геройською самопожертвою прагнули справедливості та її добивалися. Їхні вчинки часто ставали вирішальними для цілих націй, культур. Одним із таких актів була заява групи єпископів, священників, монахів, монахинь і вірних катакомбної Української Греко-Католицької Церкви Святішому Отцеві Іванові-Павлові II про вихід УГКЦ з підпілля.

ЗАЯВА

групи українців католиків з України
Святішому Отцеві Іванові-Павлові II, Папі Римському,
від єпископів, священників, монахів, монахинь і вірних Української
Католицької Церкви

«Ми, Єпископи, священники, монахи, монахині і вірні Католицької Церкви в Україні, що нижче підписалися, заявляємо, що, у зв'язку з перебудовою в СРСР і більш сприятливими умовами, що склалися, а також у зв'язку з ювілеєм 1000-ліття хрещення України, вважаємо за недоцільне продовжувати перебувати у підпіллі, а тому просимо Вашої Святости сприяти всіма можливими способами правній легалізації Української Католицької Церкви в СРСР.

Однозначно звертаємося почерез Вашу Святість до уряду ССРСР з нашою заявою про вихід певної частини Української Католицької Церкви з підпілля.

Дня 4 серпня 1987 р. Б.

Серед тих, хто увійшов до ініціативної групи, був Архієпископ і Митрополит Івано-Франківський Владика Володимир Війтишин, ще тоді як священник, а також світлої пам'яті Владика Микола Сімкайло, Єпарх Коломийсько-Чернівецький, який також виконував своє священниче служіння в Івано-Франківській Єпархії.

Це звернення насправді містить великий присмак героїзму всіх, хто під ним підписався. У 1987 році було все ще дуже небезпечно поставити власне прізвище під заявою, яка могла завести до в'язниці. У радянських концтаборах перебувало ще багато політв'язнів. Однак вони готові були до самопожертви, до відданості Церкві, беручи приклад з переслідуваних за віру мучеників.

Пропонуємо трохи більше зазирнути за завісу історії та поглянути на передумови, хід та наслідки цієї історичної заяви, яка, без сумніву, є єдиним історичним офіційним документом, який доводить, що УГКЦ була в підпіллі!

ПОНАД 40 РОКІВ КАТАКОМБНОГО ЖИТТЯ

8–9 березня 1946 року на т. зв. Львівському «соборі», який ще називають псевдособором, було ухвалено рішення про перехід греко-католиків в лоно Російської Православної Церкви. Ті, хто відмовилися, були репресовані. Тисячі греко-католицьких священників опинилися в радянських концентраційних таборах ГУЛАГу. Серед них і провідник УГКЦ Йосиф Сліпий, який був змушений керувати Церквою із заслання 18 років.

На запитання «Чому ж Сталіну потрібно було ліквідувати УГКЦ в 1946 р.» – український релігієзнавець А. Юраш відповів:

«Питання УГКЦ треба розглядати у двох площинах. По-перше, це була загальна стратегія Радянського Союзу в той час стосовно Ватикану, який сприймався як один із головних ворогів і опонентів ідеологічних, і відповідно, УГКЦ, яка безпосередньо підпорядковувалася Ватикану і виглядала як один із найбільш згуртованих своерідних загонів Ватикану, існування якого на теренах Радянського Союзу ніхто не міг допустити.

По-друге, на той час налагодилася вже стратегічна співпраця між радянською атеїстичною державою і верхівкою православної Церкви, яка з 1943 року після історичної зустрічі зі Сталіним трьох митрополитів (тогочасних лідерів російського православ'я) отримала сприяння на всіх

рівнях, включилася і стала частиною ідеологічної машини Радянського Союзу, і відповідно, яка зі свого боку демонструвала максимальне бажання опанувати релігійний простір Радянському Союзу, долучивши до себе обрядово дуже близьких греко-католиків. Звісно, про реальні наслідки, про реальні пріоритети віруючих цієї спільноти ніхто не питав і не збирався цікавитися».

Не зважаючи на жорстокі переслідування, постійні арешти та «сфабриковані» справи проти греко-католицького духовенства, існували окремі спільноти, через які Церква продовжувала діяти. Їх нараховувалось 300 або 400 осередків.

Нічні богослужіння в офіційно закритому храмі, конспірація на роботі, таємне навчання у семінарії, проблеми з міліцією і КДБ – це лише частина того, що бачили і пережили вірні та священники УГКЦ в СРСР. Переслідування і тиск з боку влади витримували цілі села, – вони не погоджувалися переходити на православ'я.

Вихованець такого села, а пізніше священнослужитель підпільної Церкви **о. Павло Репела** з Тернопільщини, пам'ятає чимало з тих страшних часів. Особисто мене вразила одна з таких історій, яка вкотре засвідчила непохитність українського народу, його любов до правди та до всього «свого».

Одного разу на Йордан люди зібралися біля церкви і колядували (священник уже не пам'ятає, в якому саме році це було). Одразу приїхали дільничний інспектор міліції й голова сільради. Вони намагалися розігнати вірян, але ті разом перекинули машину представників радянської влади. Відтак «гості» втекли. [...]

Департамент інформації Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ; повністю з дописом можна ознайомитися за [посиланням](#)

ВЛАДИКА БОГДАН ДЗЮРАХ: НА СДМ УКРАЇНЦІ Є СВІДКАМИ СТРАЖДАННЯ, А ТАКОЖ НАДІЇ

05.08.2023 р.

«Ми дуже би хотіли і віримо, що настане день, коли запанує мир в нашій Україні і ми зможемо приймати молодь із цілого світу. Ми тоді будемо не тільки молитися за мир, але будемо також дякувати за мир на нашій улюбленій українській землі», – зазначає владика Богдан Дзюрах, коментуючи слова одного з єпископів, присутніх на СДМ, який побажав, аби і в Україні одного дня міг відбутися Світовий День Молоді.

«Серед тих понад п'ятсот молодих людей, які прибули з України, ми могли також долучитися зі своєю групою молоді», – з радістю ділиться в інтерв'ю для Радіо Ватикану – Vatican News владика Богдан Дзюрах, Апостольський Екзарх для українців католиків візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, який супроводжує групу з понад п'ятдесяти осіб, що прибули на СДМ з цього екзархату. Єпископ зауважив, що майже всі члени цієї групи вперше беруть участь у Світовому Дні Молоді.

Владика Богдан Дзюрах з молоддю на СДМ в Лісабоні

«Я сподіваюся, що для них це буде глибоке пережиття католицького сопричастя, що вони повернуться до свого місця проживання в країнах нашого екзархату, укріпленими у вірі, і також отримують якісь нові натхнення для духовного життя, для своєї ще глибшої і активнішої участі в церковному житті наших громад в Апостольському екзархаті в Німеччині та Скандинавії».

Народ, що взиває до неба і до світу про Боже і людське милосердя

У п'ятницю, 4 серпня 2023 р., владика Богдан мав змогу звернутися до української молоді під час ранкової катехизи. Основною темою його науки було милосердя.

«Тепер для нас, українців, – зауважив він в інтерв'ю, – ця тема є надзвичайно важлива не тільки тому, що вона є центральною темою Христової благовісті, всього Євангелія, але також і тому, що наш народ взиває до неба і до світу про Боже і про людське милосердя.

Наші молоді люди принесли до Лісабону біль свого народу, страждання своїх однолітків, але також свідчення віри, свідчення надії на те, що Божа правда, Божа любов переможе темряву агресії і цієї страхітливої війни, яку провадить Росія проти нашого народу, проти нашої держави.

Саме тому у своїй катехизі я намагався показати, передусім, обличчя Бога, Який є близько з нами, Який несе на собі наші тягарі, Який першим приймає ті рани і несправедливості, оту агресію, яку скеровує Російська Федерація, російські окупаційні війська проти нашого народу. Але відтак разом з молодими ми намагалися черпати із того Божого милосердя світло надії і силу, щоби до кінця залишитися вірними Христові, не піддаватися спокусі ненависті, але тривати у солідарності із нашими захисниками, молитися за них і робити те, що в наших силах, щоби зменшити страждання людей, наших співвітчизників, яких безпосередньо діткнуло воєнне лихо».

УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ – НОСІЇ НАДІЇ

На Світовий День Молоді до Лісабону прибули юнаки і дівчата з різних регіонів України: з тих, що тепер окуповані, з тих, що розташовані в зоні бойових дій, а також із тих територій, які вважаються спокійнішими, але також не є повністю безпечними. Єпископ Богдан Дзюрах підкреслив,

що незалежно від регіону, всі молоді люди почуваються членами єдиної української християнської родини.

«Звичайно, ми дуже раділи, що серед нас є молодь з Київської архієпархії, з Харківського екзархату, з Донецького екзархату, з Одеси, бо ці регіони безпосередньо відчують на собі всю небезпеку, всю загрозу російської війни. Але також і молоді люди з інших регіонів України несуть в собі духовні травми, спричинені постійним стресом, постійними небезпеками, постійною загрозою ракетних обстрілів, тому ми всі дуже подібні. Але одночасно бачу, що в кожного і в кожної з молодих людей є великий дух надії, ніхто не тратить віри. Люди шукають єдності між собою, спілкування, але передовсім шукають молитви і підтримують одні одних».

Єпископ розповів, що під час однієї із зустрічей перед ними виступала молода бандуристка з Херсона, яка своєю музикою стала для них знаком великої надії. *«І саме носіями надії хочуть бути наші молоді люди тут, на цьому Світовому Дні Молоді»*, – підкреслив він.

МОЛОДЬ ДАЄ СВІДЧЕННЯ ВІРИ

Апостольський Екзарх для українців католиків візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії зазначає, що для того, аби полегшити страждання молоді та допомогти гоїти їхні рани, яких не припиняє завдавати війна в Україні, дорослі й, зокрема, духовні провідники повинні бути поруч з молоддю, *«і разом з ними наближатися до Бога»*.

«Бути разом, бути поруч, ділити радощі та смуток, розчарування, болі, страждання і надії, і всі наші почуття, все те, що нас болить, ми маємо разом нести перед Престіл Всевишнього. В цьому є наше завдання як дорослих людей, але також як провідників Церкви», – каже він.

Єпископ також зауважив, що українська молодь спрагла спільної молитви, вони горнутья до Церкви, і це також гарне свідчення для інших про наш народ, про нашу Церкву. Він розповів, що про це йому навіть говорив один з португальців, який взяв участь в одному з богослужінь разом з українцями.

«Але хочу сказати, – додав ієрарх, – що також і молодь з інших західних країн дає дуже гарне свідчення своєї релігійності. І це я чую вже з багатьох сторін і від багатьох владик. Я сам вчора мав катехизу і зустріч з молоддю з Німеччини та Австрії, і священники, які супроводжували цю молодь, були вражені, що так багато молодих людей захотіли сповідатися. Вони не очікували цього. Ця молодь молилася: вони молилися на вервиці, молилися під музику гітари, дуже глибоко і побожно брали участь в Літургії».

Парк примирення поблизу дільниці Белен – одне з менш знаних, але необхідних місць під час проведення Днів молоді в Лісабоні. Там встановили 150 сповідальниць. «Парк конфесіоналів» влаштований спеціально для того, щоб молоді паломники могли отримати один із найцінніших скарбів Церкви: Таїнство покути і примирення. Парк примирення облаштували у саду Васко да Гама. Цей Парк став частиною великого Міста Радості, створеного для потреб Дня молоді. Він розташований неподалік Ярмарку покликань. У години роботи Парку примирення в конфесіоналах доступні для каяників священники різних народів. Молоді католики можуть висповідатися п'ятьма офіційними мовами СДМ: португальською, іспанською, англійською, французькою та італійською.

Джерело: credo.pro

ПРИСУТНІСТЬ БОГОРОДИЦІ

Владика Богдан вважає, що така атмосфера молитви, покаяння і щирого спілкування, яка панує на СДМ в Лісабоні також спричинена тим, що це земля фатімських об'явлень Пресвятої Богородиці. Багато молодих паломників, перед тим, як прибути до Лісабону, були у Фатімі.

«І вони чули послання Богородиці, яка закликала до молитви, до покаяння, до навернення, і також до молитви за навернення Росії, і це послання Богородиці молитися за навернення Росії надалі залишається актуальним».

Наш співрозмовник також розповів про його випадкове знайомство з одним подружжям старших людей з Нідерландів, які, довідавшись, що він з України, висловили свою солідарність, запевнення в молитві, але також поділилися з ним своїм баченням того, звідки прийде Божа розв'язка трагедії, яку переживає український народ: «вона прийде від Євхаристії і від Богородиці, тобто з хресної жертви Ісуса, з великої жертви, з якою поєднують свою жертвність наші захисники, волонтери, наш боголюбивий народ». Єпископ додав, що це визволення прийде також через заступницьку молитву Пресвятої Богородиці.

«Вона, що стояла під хрестом Свого Сина і нашого Господа, сьогодні стоїть під хрестом нашої національної долі. Вона за нас молиться і з нами

молиться, а одночасно, вона для нас є знаком надії, бо в об'явленні у Фатімі вона сказала: *"Наприкінці Мое Непорочне Серце буде тріумфувати"*. Буде тріумфувати Божа любов, якою наповнене Непорочне Серце Марії і якою ми всі маємо наповнити наші серця і нашу поведінку».

СОЛІДАРНІСТЬ УЧАСНИКІВ СДМ З УКРАЇНЦЯМИ

На СДМ в Португалії українська молодь, а також їхні душпастирі мають можливість відчутти солідарність і підтримку людей з різних країн світу.

«На кожному кроці від першої миті мого перебування тут у Лісабоні, – розповідає владика Богдан, – майже від всіх, кого я зустрічав, я чую запевнення у близькості, в підтримці і в молитві. І це справді вражає. Перший, з ким я зустрівся, це був один молодий волонтер, який мені

розказав, що він щовечора з бабусею молиться за український народ, за мир в Україні. А також водії таксі, люди на рецепції, люди на вулиці, не кажучи вже про учасників СДМ, єпископів, священників і мирян – всі вони, коли бачать нас і довідуються, що ми з України, відразу запевняють про свою близькість, про свою солідарність і підтримку.

Такий простий приклад: вчора я йду увечері вулицею Лісабону, і тут надійшов молодий юнак. Здається, він був з Іспанії.

Довідавшись, що я з України, відразу усміхнувся і каже "Слава Україні!". Знаєте, той клич, яким ми надихаємося для захисту Батьківщини, знаний у всьому світі.

Наш прапор український знають у всьому світі, але ще більше знана жертовність, витривалість і посвята нашого народу в захисті своєї гідності, своєї правди і своєї свободи. А ми тут хочемо донести, що більшість наших захисників – це молоді люди, юнаки і дівчата, дуже часто молоді батьки, молоді матері, які покинули свої сім'ї, щоби рятувати і захищати не тільки безпеку своїх родин чи свого народу: на східних рубежах Європи вони захищають безпеку і мир цілого європейського дому».

Звертаючись до молодих українців, які не могли приїхати на СДМ, єпископ Дзюрах наголосив, що «світ це розуміє, бачить, цінить і молиться за них усіх». Він додав, що від двох різних осіб він почув побажання, щоб в майбутньому Світовий День Молоді міг відбутися в Україні.

«Очевидно, ми дуже би хотіли і віримо, що колись цей день настане, коли запанує мир в нашій Україні і коли ми зможемо приймати молодь із цілого світу. Ми тоді будемо не тільки молитися за мир, але ми будемо також дякувати за мир на нашій улюбленій українській землі», – підкреслив він на завершення.

Світлана Духович, [«Новини Ватикану»](#)

У ЛІСАБОНІ УКРАЇНЬСЬКА МОЛОДЬ БУЛА ОГОРНУТА ПІДТРИМКОЮ ТА ЗАОХОЧЕННЯМ

08.08.2023 р.

«Українська молодь дихає тим самим повітрям, користується тим самим інтернетом, слухає ту саму музику, але опинилася в ситуації, коли війна змушує їх ставити перед собою доконечні питання. І сотні тисяч молодих людей пішли добровольцями захищати країну», – сказав архієпископ Борис Гудзяк.

Марія Шубіна прибула до Лісабона набагато раніше за інших молодих людей, які приїхали на Світовий день молоді – на 17 місяців раніше, якщо бути точним, у березні 2022 року. В її країні щойно почалося повномасштабне вторгнення Росії в Україну, і Київ, столиця України, та її рідне місто, стали надто небезпечними. Її мама, яка сама виховувала 16-річну Марію, вирішила, що краще виїхати з країни. Про це розповідає Пауліна Гузік для інтернет-видання [«Our Sunday Visitor»](#).

«Ми жили у Львові близько місяця, потім у Польщі, а потім до нас підійшли португальські волонтери і сказали, що можуть забрати нас сюди», – розповідає Марія. «Ми знайшли добрих людей, які нам допомогли».

За словами Марії, сім'я, яка їх прийняла, не була «дуже багатою», але «вони вірили в Бога і дуже нам допомогли».

Марія сиділа на сходах, що ведуть до барокової церкви Матері Божої Милосердя, 2 серпня, звідки відкривався чудовий краєвид на червоні дахи Лісабона, коли до неї підійшла група португальської молоді і попросила розписатися на їхньому прапорі.

Архієпископ Філадельфійський **владика Борис Гудзяк** сказав, що коли натовп на Світових днях молоді бачить молодь «з синьо-жовтими українськими прапорами, вони пропонують велику підтримку та заохочення і кажуть, що ми молимося за вас, і ми з вами, і ми сподіваємося, що мир і справедливість прийдуть в Україну», – сказав він в інтерв'ю OSV News.

МОЛИТВА ЗА МИР

Заключне послання Папи Франциска в Лісабоні було адресоване саме молодим українцям.

«В особливий спосіб супроводжуймо своєю любов'ю та молитвами тих, хто не може бути з нами через збройні конфлікти та війни», – сказав Папа Франциск під час молитви "Ангел Господній" на площі Кампу-да-Граса 7 серпня, звертаючись до 1,5 мільйона молодих людей, які зібралися у прибережному парку Тежу.

«Думаючи про цей континент, я відчуваю великий смуток за улюблену Україну, яка продовжує сильно страждати», – підкреслив Папа.

«Дорогі друзі, дозвольте мені, як старшій людині, поділитися з вами, молодими людьми, мрією, яку я ношу в собі: це мрія про мир, мрія про те, щоб молоді люди молилися за мир, жили в мирі та будували мирне майбутнє», – сказав він.

Світові дні молоді у Лісабоні були багатими на знаки близькості Папи Франциска до України, де 24 лютого 2022 року розпочалося

повномасштабне російське вторгнення. Близько 500 українських молодих людей прибули до португальської столиці.

Свій перший повний день у Лісабоні Папа розпочав 3 серпня із зустрічі з групою з 15 українських молодих людей.

«Вислухавши їхні зворушливі історії, Папа звернувся до молодих людей з кількома словами, висловлюючи свою близькість, в болю і в молитві», – додається в повідомленні. Група піднесла Франциску український прапор і букет зерна, а на завершення зустрічі «Папа і молодь разом проказали "Отче наш", звернувшись думками до мученицької України», – йдеться у повідомленні комітету СДМ.

У Фатімі, де Папа Франциск молився на вервиці з хворими, він мовчки молився за Україну. Відповідаючи на запитання журналістів у літаку, що повертався з Лісабона до Риму 6 серпня, чому він не зачитав публічно заклик до миру, він сказав: *«Я молився, я молився. Я молився до Богородиці, і я молився за мир. Я не афішував цього, але я молився. І ми повинні постійно повторювати цю молитву за мир», – сказав Папа.*

Фатіма є особливим місцем молитви за навернення Росії. Сестра Лусія дос Сантос, одна з трьох фатімських візійнок, згадувала у своїх спогадах, що Богородиця просила про «Посвячення Росії Моему Непорочному Серцю»

і Причастя відшкодування в перші суботи», щоб запобігти Другій світовій війні. Вона розповіла, що Марія сказала їй: *«Якщо мої прохання будуть почуті, Росія навернеться, і буде мир; якщо ні, вона поширить свої помилки по всьому світу, викликаючи війни і переслідування Церкви».*

«Врешті-решт, Моє Непорочне Серце переможе», – сказала Марія. «Святіший Отець посвятить Мені Росію, і вона навернеться, а світові буде дарований період миру».

«Вона (Богородиця) зверталася з цим проханням під час Першої світової війни. І цього разу я звернувся до Богородиці і молився. Я не афішував», – сказав Папа Франциск 6 серпня.

МИТРОПОЛИТ БОРИС ҐУДЗЯК ПРОПОНУЄ ПЕРСПЕКТИВУ

«Я був в Україні шість разів з лютого 2022 року і був там зовсім недавно», – сказав архієпископ Борис Ґудзяк в інтерв'ю *OSV News*. «І люди не здаються. Вони це розуміють. Російська окупація означає смерть. Смерть для нашої Церкви. Українську Греко-Католицьку Церкву забороняють щоразу, коли є російська окупація», – сказав він.

«Для українців немає жодних сумнівів, що принесе російська окупація», – сказав він, додавши, що українська молодь повністю перевернула уявлення сучасного світу про цінності.

«В Україні відбувається переоцінка течій популярної культури 21-го століття, яка є дуже індивідуалістичною і орієнтованою на "я"», – сказав він.

«Українська молодь дихає тим самим повітрям, користується тим самим інтернетом, слухає ту саму музику, але опинилася в ситуації, коли війна змушує їх ставити перед собою доконечні питання. І сотні тисяч молодих людей пішли добровольцями захищати країну», – сказав архієпископ Ґудзяк.

Вони кажуть, додає митрополит, що їхнє життя має значення, але вони також знають, що

**«МОЖЛИВО, Є ЩОСЬ БІЛЬШЕ, НІЖ МОЄ ЖИТТЯ,
і я готовий ризикувати своїм життям за те, що
є більшим, за більшу спільноту, за моє місто,
за гідність людей у моїй країні, за свободу»,**

– сказав він одразу після того, як очолив катехизацію та Божественну Літургію українською мовою 2 серпня в Лісабоні.

«Я думаю, що є свідомо віра у вічність. Смерть не є бездонною ямою. Момент відчаю і просто небуття. Ні, смерть – це портал, двері до вічного життя», – наголосив він.

Група молоді українського походження, яка приїхала до Лісабону з Риму, розповіла OSV News, що вони приїхали, щоб підвищити обізнаність про те, що відбувається в країні її батьків.

«Існує небезпека, що про нас забудуть, а цього абсолютно не можна допустити, адже щодня гинуть люди. Так багато смертей. Ви повинні говорити про це!», – сказала одна молода людина, яка назвала лише своє ім'я Софія.

За словами архієпископа Гудзяка, те, чим «свідомо чи підсвідомо» захоплюється західний світ в українцях, – це історія «Давида, який протистоїть Голіафу».

«Що українці можуть навчитися з досвіду Світових днів молоді – це те, що світ великий, а несправедливість полягає в тому, що вони страждають. Не вичерпуйте людський досвід. У світі є багато любові. Є багато солідарності, є багато прекрасних культур і країн, і їх приймають і люблять. І я думаю, що для них це дуже цілюща річ», – підкреслив архієпископ.

ЛЮБОВ СЕРЕД ВІЙНИ

Ключовим словом для української молоді на цьому СДМ він назвав «підбадьорення».

«Дуже легко, коли ти оточений насильством, коли двічі за ніч доводиться вставати і йти до підвалу в бомбосховище через сирени повітряної тривоги... впасти у відчай і сказати: "Чому я?... Боже, де ти є? Ти покинув мене?". А відповідь на їхні страхи, за словами архієпископа, полягає в тому, щоб «почути, що Бог нас любить».

«У житті немає нічого безкоштовного, за все треба платити. Лише одна річ є безкоштовною: любов Ісуса!» – сказав Папа Франциск під час заключної Святої Меси на СДМ 6 серпня.

Він попросив лісабонську молодь бути вчителями надії для інших. «Цей старий чоловік, який зараз говорить до вас (бо я вже старий!), також мріє про те, щоб ви стали поколінням вчителів! Вчителями людяності. Вчителями милосердя... Вчителями надії», – сказав він у Лісабонському католицькому університеті 3 серпня.

Марія Шубіна розповіла, що після закінчення війни, з тими силами, які вона отримала після СДМ, хоче повернутися в Україну, де дуже сумує за своїми друзями. «Я переїхала до Португалії не тому, що я це планувала, не тому, що я цього хотіла... ми переїхали, бо не було вибору», – сказала вона.

Останні слова Папи Франциска, звернені до неї та решти нескінченного натовпу в парку Тежу, були такі: «З цим безкоштовним даром, який ми маємо – любов'ю Ісуса – і з бажанням продовжувати подорож, крокуймо в надії, пам'ятаймо про наше коріння і рухаймося вперед, без страху».

«Не бійтеся, не бійтеся, набирайтеся відваги, не бійтеся!» – сказав він.

Переклад з англійської мови Пресслужби Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

Серпень 2023 р. Український воїн чекає наказу на Донеччині
Світлина: Ignacio Marin / Anadolu Agency /

БОЖЕ ВСЕДЕРЖИТЕЛЮ, ГОСПОДИ МИЛОСЕРДЯ!

Вислухай наші молитви у час великої скорботи, що приносимо за Україну перед престолом твоєї всемогутності!

Не залиши наших міст і сіл, охорони кожного українця і українку світлом твоєї благодаті, не дай, щоб зневіра здолала нас.

Зішли на кожного з нас дух покаяння за гріхи наші і огорни світлом твоєї любові! Збережи життя наших воїнів і сподвигни їх на мужність і звитягу, бережи їх від кулі і рани смертоносної.

Осіни благодаттю Святого Духа нашого президента, керівників нашого війська і держави, щоб вони були добрим зряддям твоїх намірів.

Розбий злі задуми і підступи ворогів видимих і невидимих, посороми їхню гординю і жорстокість.

Вчини нас твоїм святим народом, що ходить стежками твоїх повелінь і даруй нам жадану перемогу і мир, що сходить від тебе, Отця і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас і на віки віків. Амінь!

Джерело: сайт Патріаршої катехитичної комісії

Продовження, на жаль, буде...

Автор: Александер Малаховський

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потребі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetsky

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5

Повернутися до змісту. ▲